

2014 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ VEYA TRANSFOBİ TEMELLİ

NEFRET SUÇLARI RAPORU

2014 YILINDA
TÜRKİYE'DE GERÇEKLEŞEN
HOMOFOBİ VEYA TRANSFOBİ TEMELLİ

NEFRET SUÇLARI RAPORU

**Kaos Gey ve Lezbiyen
Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği**

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 29/12

Demirtepe/Kızılay/ANKARA

Tel: +90 (312) 230 03 50

Faks: +90 (312) 230 62 77

e-posta: bilgi@kaosgldernegi.org

www.kaosgldernegi.org

Haziran 2015

Bu rapor Uluslararası Lezbiyen ve Gey Derneği - Avrupa Bölgesi'nin (ILGA Europe) ve İsveç Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı'nın (SIDA) katkılarıyla, Kaos Gey ve Lezbiyen Kültürel Araştırmalar ve Dayanışma Derneği tarafından hazırlanmıştır. Bu; rapor içeriğinin ILGA Europe'un veya SIDA'nın resmi görüşlerini yansıttığı anlamına gelmemektedir.

İçindekiler

1. Prof. Dr. Melek Göregenli'nin Önsözü	5
2. Giriş	9
3. Anahtar bulgular	14
4. LGBT kişilere yönelik önyargı kaynaklı şiddet	18
4.1. Homofobik veya transfobik nefret suçlarının yasal durumu	19
4.2. Homofobik veya transfobik nefret suçları ve vakaları	22
4.3. Genel sonuçlar – nitel gözlemler	23
5. Kolluk kuvvetlerinin tutumu	32
6. İhlal kategorilerine göre nicel bulgular	34
6.1. Cinayet veya cinayete teşebbüs	34
6.2. Aşırı fiziksel şiddet	35
6.3. Saldırı	39
6.4. Mülke zarar	41
6.5. Kundaklama	42
6.6. Tehditler ve psikolojik şiddet	42
6.7. Önyargı saikli diğer vakalar	46
7. Ekler	50

1. ÖNSÖZ

Bu raporda bulguları ayrıntılı olarak sunulan, 2014 yılında gerçekleşen nefret suçlarına dayanan bilgiler, önceki benzer tarama çalışmalarının ve araştırmaların ortaya çıkardığı önemli bir olgunun bir kez daha altını çizmek gereğini ortaya koymaktadır. Cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine yönelik önyargı ve ayrımcılıktan kaynaklanan nefret suçları, diğer grup kimliklerine karşı gerçekleşen nefret suçlarından farklılıklar göstermektedir. Öncelikle bulgular, cinsel yönelimleri ya da cinsiyet kimlikleri nedeniyle farklı biçimlerde saldırıya uğrayan kişilerin, neredeyse yaşamları boyunca bu saldırılarla ya da saldırı olasılığıyla yüz yüze kaldıklarını göstermektedir. Saldırıları, diğer gruplara yönelik nefret suçlarında çoğunlukla olduğu gibi, belirli bir olayın arkasından, görece öngörülebilir bir biçimde gerçekleşmemekte, saldırı anıyla sınırlı kalmamakta, öncesi ve sonrasında saldırılar farklı biçimlerde sürmektedir. Mağdurlar genellikle önceden tehdit ve taciz edilmekte, saldırıların gerçekleştiği sırada pek çok görgü tanığı bulunabilmekte ve görgü tanıklarının yarısından fazlası herhangi bir tepki vermemekte ya da olaya müdahale etmemektedir.

Cinsel kimliğe dayalı nefret suçları, diğer grup temelli nefret suçlarından farklı olarak, çocuklara da yönelebilmektedir. Bildirilen 351 vakadan 102'sinin, yaklaşık 1/3'ünün mağdurları çocuklardır ve hedef alınan 102 çocuktan sadece 16'sinin saldırıdan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı ifade edilmiştir. Ayrıca anketi yanıtlayan toplam 207 mağdurdan sadece 26'sı saldırılarında sonra profesyonel psikolog veya psikiyatrist desteği aldığını bildirmektedir.

Saldırıların önemli bir bölümü, mağdurların evlerine yakın yerlerde veya kamusal mekanlarda gerçekleşmektedir. Mağdurlar izlenmekte, en güvenli hissedilmesi gereken özel alanlarında ya da yakınlarında tehdit ya da saldırılarla karşılaşmaktadırlar. Bu deneyimin sonucunda, herkesin temel yurttaşlık hakkı olan özel alanda güvende hissetme imkanı ortadan kalkmakta, kamusal alanlar da saldırı olasılığını taşıdığı için, bu deneyim, güvenli "hiçbir yer" olmadığı algısıyla birleşerek, bir tür "yersizlik" duygusu ve deneyimine yol açmaktadır. Güvende hissetmeme ve süregelen bir tehdit algısıyla yaşama deneyimi, temel yurttaşlık hakkı olan güvenlik güçlerince korunma hakkını kullanma sürecinde de ortaya çıkmaktadır: Talep edilen polis koruması genellikle reddedilmektedir. Mağdurlara ve tanıklara göre polis, 37 ihbarın sadece 6'sında vakaları nefret suçu olarak algılamıştır. Nefret saldırıları sırasında görgü tanıklarının genel olarak ortaya çıkan kayıtsızlık, küçümseme, alay etme ve çoğu zaman aşağılama davranışları, güvenlik güçleriyle ilişkilerde de tekrarlanmaktadır.

Nefret suçları bağlamında gerçekleşen saldırıların pek azının güvenlik güçlerine ya da Türkiye İnsan Hakları Kurumu veya Kamu Denetçiliği Kurumu gibi şikâyet mercilerine ihbar edilmesinin, vakaların büyük çoğunluğunda mağdurların şikayette bulunmamasının başlıca nedeninin, bu temel yurttaşlık haklarının tanınacağına ve devletin yasal güçleri ve hukuk sistemi tarafından korunacaklarına dair inançsızlıklarıdır.

Bu inançsızlığı kaynağı kuşkusuz raporda ayrıntılı olarak sunulan deneyimlerdir. Ayrıca mağdurların veya tanıkların hiçbirisi barolarca sunulan adli yardımdan da bahsetmemiştir. Nefret suçlarına neden olan, mağdurlara yönelik kişisel geçici öfke ya da planlı zarar verme isteğinden kaynaklanan, saldırganların kişisel motivasyonları değildir; mağdurun ait olduğu gruba yönelik önyargılar, ayrımcılık ve yanlılıklardır. Dolayısıyla, sadece bir insana ya da gruba ruhsal ya da fiziksel zarar verilmesi sonucunu doğurmazlar; aynı zamanda saldırılara maruz kalan gruplara ait insanların, kendilerini ifade etmeleri hatta varlıklarını sürdürmeleri önünde de ciddi tehdit ve engel oluştururlar. Böylece, nefret suçlarına hedef olmaktan korunmanın tek yolu; insanın oluşunu, varlık biçimini reddetmesi, en hafifinden varoluşunu görünmez kılmaya çalışması haline gelir; ki bu da nefret suçlarının nedeni olan ideolojik arkaplanın esasen, toplumda belirli grupların varlığına yönelik bir tehdit oluşturduğunu gösterir.

Göregenli ve Özer'in (2010), insan hakları örgütlerine başvurulardan hareketle yaptıkları tarama çalışmasında da, güvenlik güçlerinin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine yönelik ayrımcı ve nefret suçu içeren davranışlarının, diğer şüphelilerden farklılaştığı görülmüştür. Ayrıca Göregenli ve Karakuş'un (2011) Kaos GL öncülüğünde yaptıkları 100'den fazla ayrımcılık deneyiminin analiz edildiği çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Mağdurların dile getirdikleri işkence yöntemleri, bu tarama çalışmasında heteroseksüel oldukları düşünülen şüphelilere yönelik yöntemlerden; ve güvenlik güçlerinin yaklaşımları da diğer şüphelilere olan yaklaşımlardan belirli farklar içermektedir. Mağdurlara yapılan işkencenin cinsel niteliği farklıdır; ayrıca daha önce pek rastlanmayan "zorla soyarak gece tehlikeli bir yere bırakma" vb. yöntemler, işkencenin, mağdurların belirli niteliksel özelliklerine, yani cinsiyet kimliklerine yönelik saldırı ve dönüştürme amacı taşıdığını, dolayısıyla nefret suçu olduğunu da göstermektedir. Amaç işkence mağduru vasıtasıyla mağdurun ait olduğu gruba ulaşmaktır. İşkence sistemlerinin temel amacı kimliğin yok edilmesidir; saldırıda bulunulan, bireyin kolektif sosyal kimliğidir. Cinsel kimlikler, etnik kökenler vb. ait olunan sosyal kimliğin ve grubun özellikleri nedeniyle işkenceye maruz bırakılma, sadece işkencenin mağdurlarının değil, benzer özellikleri taşıyan tüm grup üyeleri üzerinde baskı yaratmak amacı taşımaktadır. Böylece işkence, cinsel kimlik temelli olduğunda, aynı zamanda bir nefret suçuna da dönüşebilmektedir.

2014 yılında gerçekleşen nefret suçları anketinin sonuçları, uluslararası araştırmaların bulgularıyla da benzerlikler göstermekte ve cinsel yönelim ile cinsiyet kimliğine yönelik nefret suçlarının evrensel niteliğine işaret etmektedir. Nefret suçlarının mağdurları ile yapılan çalışmalar hem saldırıların ideolojik arkap-

lanının anlaşılmasında hem de mağdurlar üzerinde yarattığı etkilerin ortaya çıkarılmasında önemli bilgiler sağlamaktadır: Başlıca tarama çalışmalarından birinde aralarında lezbiyen, gey ve biseksüel yetişkinlerin bulunduğu toplam 450 katılımcı ile yüz yüze görüşülmüş ve bu katılımcıların cinsel yönelimleri nedeniyle maruz kaldıkları nefret suçları hakkında bilgi edinilmiştir. Suçların birçoğu, kamusal alanlarda bir veya iki yabancı kişi tarafından gerçekleştirilmekle birlikte, daha lokal yerlerde komşular, iş arkadaşları ve akrabalar tarafından gerçekleştirilen suç vakaları da yer almaktadır. Mağdurlar, suçun cinsel yönelimleri nedeniyle işlenip işlenmediğine karar verirken öncelikle bağlamsal ipuçlarını kullanmışlar ve saldırganların görünür, açık beyanlarını dile getirmişlerdir. Mağdurlar, eşcinsel karşıtı suçları belirlemede ve rapor etmede, bu suçların çeşitliliğini sergilemede ve suçluların cezalandırılmasında polisin yanlı tutumlarının ve genel olarak cinsel yönelimler hakkındaki toplumsal görüşün önemli olduğunu düşünmektedirler (Herek ve ark., 2002). Bununla beraber katılımcılarla yapılan bu görüşmeler kamusal alanların tümünün bu tehlikeyi taşıdığını göstermiştir. Ayrıca katılımcıların çoğu evlerinin, arabalarının zarar gördüğünü, kişisel eşyalarının bu olaylar sırasında bizim araştırmamızın bulgularına benzer olarak, çalındığını ifade etmiştir. Gey, lezbiyen ve biseksüellerle gerçekleştirilen mülakatlarda temel olarak 3 soru üzerinde durulmuştur: 1) Cinsel azınlıkların mağduru oldukları nefret suçlarının çeşitliliği nedir? 2) Mağdurlar maruz kaldıkları olay ya da durumların nefret suçu olduğuna nasıl karar vermektedir? 3) Neden mağdurların çoğu başlarına gelen bu olumsuz durum ya da olayları polise bildirmemektedir? (Herek, ve ark.,2002).

Araştırmamızın bulguları çok açık biçimde, 2014 yılında da ayrımcılık ve nefret suçlarının sürdüğünü daha da önemlisi, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliğine yönelik saldırıların, gerek iktidarların ve güvenlik güçlerinin ideolojik yaklaşımları, gerekse gerçek ve muhtemel mağdurlar ve “seyirciler”in zihniyet yapılarında köklü değişimler yaşanmaksızın, sadece yasal düzenlemelerle ortadan kalkamayacağını gösteriyor. Nefret suçlarının ortadan kaldırılmasının önündeki en önemli engel olarak “cezasızlık”, hatta cinsel kimlik temelli saldırıların nefret suçu kapsamında görülmemesi sayılabilir. Verili yasal sistemde bu tür saldırıların sıradan da olsa “suç” olarak algılanmaması ve sürdürülebilir olması da kamu vicdanında meşrulaştırılabilir olmasıyla yakından ilişkilidir. Cezasızlık uygulaması sürdükçe, mağdurların hak arama konusundaki isteklilikleri de giderek azalmaktadır.

2014 yılında, 27 Avrupa ülkesinde yapılan ve 2010 European Social Survey verilerinin incelenmesine dayanan bir çalışmada toplumsal değerler ile eşcinsellere yönelik tutumlar ve toplum genelinin bu olguya yaklaşımıyla, ilgili ülkelerdeki yasal mevzuat arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırmanın sonuçlarına göre, değişime açıklık ve evrenselcilik değerleri arttıkça, cinsel yönelim ve kimlikler konusundaki ayrımcılık eğilimleri azalmakta, muhafazakarlık ve güçle ilişkili değerlere yönelik tutumlar attıkça ise aksi bir yönelim ortaya çıkmakta ve homofobik eğilimler yükselmektedir. Ayrıca 27 Avrupa ülkesinde, toplum genelinin cinsel yönelim ve cinsiyet kimlikleriyle ilişkili tutumlarıyla, ülkelerdeki

yasal mevzuat arasında da ilişki olduğu görülmüştür. Yani, toplumsal zihniyet yapıları değiştikçe yasal mevzuat da buna paralel olarak olumlu yönde değişmektedir, kuşkusuz tersi de geçerlidir (Kuntz, ve ark., 2014).

Sonuç olarak söylenebilir ki, nefret suçlarıyla mücadele öncelikle bir toplumun onu mahkûm etmeye yönelik zihinsel ve ideolojik bir sözbirliğine ulaşması ve bu yönde demokratik ve yasal haklarını kullanmasıyla başarılabilir. Bu sözbirliğinin oluşması kuşkusuz, nefret suçlarının bütünüyle görünür kılınması, bir insan hakları ihlali ve suçu olarak teşhis ve teşhir edilmesi yönündeki zihinsel ve davranışsal kararlılıkla ve buna uygun bir yasal sistemle mümkün olabilir.

Prof. Dr. Melek Göregenli

Kaynakça

- Göregenli, M., Özer E. (2010). Medya ve İnsan Hakları Örgütlerinin Verilerinden Hareketle 1980'lerden Günümüze Türkiye'de İşkence: Epidemiyolojik Bir Başlangıç Çalışması. Türkiye İnsan Hakları Vakfı Yayınları 70.
- Göregenli, M. & Karakuş, M. (2011). Türkiye'de LGBT bireylerin günlük yaşamlarında maruz kaldığı heteroseksist ayrımcı tutum ve uygulamalar. Anti-Homofobi Kitabı. 3. Uluslararası Homofobi Karşıtı Buluşma. Kaos GL Yayınları. Ankara. 52-63
- Herek, G. M. & Cogan, J.C. & Gillis, J.R. (2002). Victim Experiences in Hate Crime Based on Sexual Orientation. *Journal of Social Issues*, 58(2), 319-339.
- Kuntz, A., Davidov, E., Schwartz, S.H. & Schmidt, P. (2014). Human values, legal regulation, and approval of homosexuality in Europe: A crosscountry comparison, *European Journal of Social Psychology*,

2. GİRİŞ

Homofobi ve transfobi temelli nefret suçları, özelde Türkiye'nin mağdurlaştırılan lezbiyen, gey, biseksüel ve trans (LGBT) yurttaşları; genelde akıl, vicdan ve sorumluluk sahibi tüm insanlar için can yakıcı bir mesele olmaya 2014 yılında da devam etmiştir.

Her ne kadar “nefret veya bir diğer adıyla önyargı suçları” ülkedeki tüm toplumsal kesimlerin insan haklarını ve özgürlüklerini tehlikeye atsa da, Türkiye hâlen bu suç biçimini ulusal mevzuatında ayrıntılı ve bütünsel biçimde tanımamaktadır. Mevcut haliyle “nefret suçlarına ilişkin” ulusal mevzuat, Türkiye'nin üyesi ya da katılımcısı olduğu Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü (AGİT) kriterlerini ve tavsiyelerini karşılamaktan son derece uzaktır. Bu suçlarla mücadele etmek veya bu suçları önlemek için herhangi bir siyasi önlem ya da kamu politikası söz konusu değildir. Siyasilerin, kamu yetkililerinin, medya mensuplarının ve hatta yargı üyelerinin beyanatlarından görüldüğü üzere nefret suçları sıklıkla nefret söylemi ile karıştırılmaktadır. Bunun yanında, nefret suçları (veya nefret söylemi) Hükümet veya ona yakın medya tarafından en çok veya sadece “İslamofobi” temelinde dile getirilmektedir. Bu nefret suçu kategorisini “haklı olarak” dile getiren pek çok kamu yetkilisi veya medya mensubu, söz konusu “homofobi” veya “transfobi” olduğunda ise, bu temellerdeki nefret suçlarını veya nefret söylemlerini ya görmezden gelmeyi tercih etmekte veya bizzat desteklemektedir! Çoğunluğu Müslüman olan ve İslami hassasiyetleri yüksek bir hükümet tarafından yönetilen ülkemizde, İslamofobi temelli nefret söylemi ve nefret suçlarının hedef aldığı yurttaş gruplarının siyasi iktidarın ve toplum genelinin güçlü koruması altında olduğu gözlemlenebilir. Hükümet'in diğer temelleri hedef alan ve çok daha sıklıkla, yaygınlıkla ve şiddetli şekillerde gerçekleştiği görülen nefret suçlarına İslamofobi ile eşdeğer önem vermesi ve onlarla da mücadeleye liderlik etmesi gerektiği açıktır.

2014 yılı Mart ayı itibariyle, Türk Ceza Kanunu'nun 115. ve 122. maddeleri yeniden düzenlenmiş ve 122. maddeye “nefret” ibaresi eklenmiştir. Ancak, homofobik ve transfobik suçların ülke çapındaki yaygınlığına ve bu temeldeki nefret suçlarının taşıdığı gaddarlığın derecesine rağmen, “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği” korunan hak kategorilerinin dışında bırakılmıştır. Bu hayati önemdeki eksikliğin dışında, ulusal mevzuatta söz konusu suçların sosyal, kültürel ve psikolojik yönlerine işaret eden, birbiriyle uyumlu ve tutarlı siyasi önlemler, yasal hükümler, idari atamalar, spesifik mekanizmalar ve prosedürler de hâlen ele alınmış değildir.

Bu suçlara karşı, özellikle de önlemeye yönelik işleyen bir kamu politikası yoktur. Bu yüzden de mevzuat bütüncül ve ilkesel bir yaklaşım tesis etmemektedir; bir devletin iyi tanımlanmış nefret suçları mevzuatında bulunması gereken çok sayıda standart öğeyi içermemektedir ve söz konusu çok boyutlu olguya karşı mücadeleyi ihmal etmektedir.

Özetle, “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarının” mevzuat ve politikalar düzeyinde tanınmaması, koruyucu ve önleyici tedbirlerin sağlanmaması, izleme ve belgeleme için gereken idari ve hukuki prosedürlerin bulunmaması, ve öncelikle önyargılarla mücadeleye dair Hükümet iradesinin yokluğu, 2014’teki mevzuat değişikliği ile giderilememiş başlıca eksikliklerdir.

Çoğulcu, sosyal adaletin ve bir arada yaşama kültürünün geliştiği bir Türkiye için, bu eksikliklere dikkat çekilmesi ve bunların insan hakları kriterleri ve hukuku açısından eleştirilmesi gerekir. Cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri ne olursa olsun tüm hak sahiplerinin ve mağdurların hukuki kişilikleri mevzuat ve politikalar tarafından tanınmalı; mağdurlar devletin olumlu eylemleri ve etkili çözümleri ile etkin şekilde korunmalı ve güçlendirilmelidir. Kamu kurumları sistematik şekilde veri toplamalı ve bunları analiz etmelidir. Devlet; özel sektörle, sivil toplumla, medyayla ve akademiyle işbirliği içerisinde siyasi ve kültürel programlar taahhüt etmelidir. Söz konusu programların sürekli ve bütünlüklü olması, sosyal-politik sebeplerden kaynaklanan ihlallerle mücadelede başarı elde edilmesi adına büyük önem taşır. Öte yandan, belirtmek gerekir ki Türkiye farklı toplumsal arkaplanlara sahip bütün hak sahiplerinin Devlet tarafından eşit biçimde tanındığı ve dolayısıyla eşit biçimde korunduğu çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi olmaktan hâlâ uzaktır. Bu rapordan da anlaşılacağı üzere, Türkiye’nin LGBT vatandaşları, böylesi bir korumayı en az hisseden gruplar arasındadırlar. Yaşadıkları en ağır mağduriyetleri bile, daha da çok mağdur edilmekten çekinerek kamu organlarına bildirmemeyi tercih etmektedirler. Bu ayrımcılık ve şiddet döngüsü, toplumsal barış ve hukukun üstünlüğü açısından sürdürülemez ve kabul edilemez bir duruma işaret etmektedir.

Gelişmiş nefret suçları ve ayrımcılıkla mücadele mevzuatının bulunmamasına ek olarak; kamu yetkililerinin sistematik görev ihmalleri, bilgi eksikliği ve olayların gözlemlenmesindeki yetersizlikler büyük endişeler yaratmaya devam etmektedir.

“Cinsel yönelim” veya “cinsiyet kimliği” gibi, genel anlamıyla nefret suçu kavramı da yargı sisteminde ve kolluk kuvvetlerince yeteri ölçüde bilinmemekte veya anlaşılmamaktadır. Bu yüzden de Türkiye Cumhuriyeti’nin her sene hangi hukuki ve istatistikî temeller üzerinden bu olayları gözlemlendiği, tanımladığı, bu olaylara dair verileri topladığı ve Birleşmiş Milletler ya da AGİT gibi hükümetlerarası organizasyonlara rapor ettiği bir soru işaretidir.

Hâkimler, savcılar ve polis memurları da “cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği temelli nefret suçlarına” mesafeli veya duyarsız durumdadır. 2014’teki nefret suçu düzenlemesinin sonrasında, polis memurlarının bu suç türüyle ilgili bilgi-beceri

düzeylerinin artırılmasına dair bir program henüz başlatılmamıştır. Kolluk kuvvetlerinde, yargı üyelerinde, milletvekillerinde ve diğer kamu görevlilerinde şiddetli homofobi veya transfobi söylemleri kolaylıkla gözlemlenebilir. Bu durum; birçok Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) hükmüne, Avrupa Konseyi (AK) tavsiyesine ve Avrupa Birliği (AB) kriterlerine rağmen Türk yasal-siyasal sisteminin bu suçlar üzerine içtihat oluşturamamış olmasının altında yatan sebebi resmeder. AK’ne ek olarak Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği’nin çeşitli yapıları da Türk otoritelerini bu meselenin varlığını kabul edip çözümlemeleri konusunda senelerdir uyarmaktadır. Adalet Bakanlığı, 2014 yılında yanıtladığı bir soru önergesine “LGBT haklarına ilişkin herhangi bir çalışmamız bulunmamaktadır,” şeklinde yanıt vermiştir¹.

Bu bağlamda, Türkiye siyasetinden/siyasetçilerinden zorlukları ve ihtilafları tanımlayıp duruma uygun öneriler sunmaları beklenir. Ancak ne yazık ki Hükümet eşcinsel, biseksüel ve trans yurttaşlara ve yabancılara henüz hiçbir umut vaat etmemiştir. Aksine, 7 Haziran 2015 Genel Seçimleri sürecinde yürütülen politik propagandalar kapsamında iktidar partisi, diğer partilerin “eşcinsel, lezbiyen, trans” yurttaşları milletvekili adayı göstermesini ya da onların insan hakları sorunlarını parti programlarına dahil etmesini alaycı ve hatta şeytanlaştırıcı ifadelerle karşılamıştır. Bilinmelidir ki, nefret suçlarına kaynaklık eden ayrımcılık kültürü böylesi damgalamalar ile sürdürülmekte, en insanlık dışı saldırılar böylesi damgalamalar ile tetiklenmektedir! Devlet ve Hükümet yetkililerinin sorumsuz söylemler aracılığıyla milyonlarca LGBT vatandaşın yaşamını açıkça tehdit etmesi, tehlikeye atması; demokrasi ve insan hakları kriterleri açısından da, vicdani açıdan da kabul edilemez.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, ülkede oldukça yaygın olan ev içi ve cinsiyet temelli şiddetin önlenmesinde özellikle faal bir paydaş olmalıdır. Ancak Bakanlık tarafından LGBT vatandaşların ve mültecilerin savunulmasının sorumluluğunu üstlenmeye yönelik hiçbir somut adım henüz atılmamıştır. Bakanlık, 2014 yılında verilen bir soru önergesini yanıtlarken, Bakanlığa bağlı Alo 183 Sosyal Destek Hattı ve Alo 144 Sosyal Yardım Hattı’na gelen başvurularda talep üzerinden işlem yapıldığına dikkat çekerek “cinsiyet ve ‘tercihlerine’ yönelik oluşmuş herhangi bir istatistik bulunmamaktadır” ifadesinde bulunmuştur².

Hükümet, 2014 yılında LGBT’lerin insan haklarını korumayı öneren ve muhalfet partilerince sunulan kanun tekliflerini reddetmiş veya dikkate almamıştır. Meselenin öneminin ve ciddiyetinin altını çizen çok sayıda sivil toplum girişimini sürekli olarak görmezden gelmiştir. Çok sayıda AK Parti lideri/üyeyi veya Hükümet’e yakın gazete yazarı, zaten savunmasız ve hassas durumdaki LGBT vatandaşlara yönelik açık nefret söylemleri veya ayrımcı ifadeler kullanmış ve mevcut şiddeti körüklemiştir³.

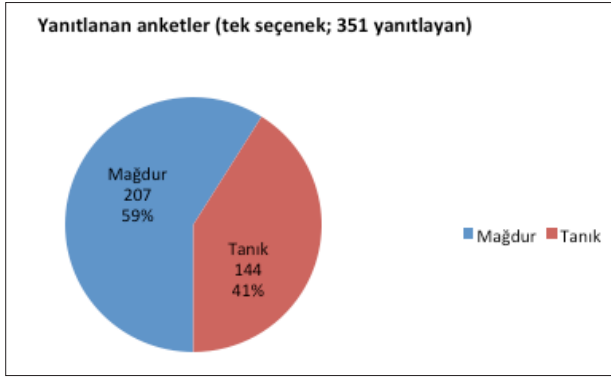
1 <http://www.kaosgl.com/sayfa.php?id=18362>

2 <http://www.kaosgl.com/sayfa.php?id=18593>

3 <http://t24.com.tr/haber/hayrettin-karaman-ateist-ve-escinsellere-kotu-bakmak-haktir-muslumanlarin-vazifesidir,290489>

Bu nedenle bugün, Türkiye’deki homofobik veya transfobik şiddet mağdurları ya da tanıkları yargıya, insan hakları kurumlarına veya hükümete ait mekanizmalara başvurmadan kaçınmaktadırlar. Mağdurların ve tanıkların hukuki güvenliğinin ve gizliliklerinin sağlanmasındaki yetersizliklerden, veri koruma sisteminin ve ayrımcılık karşıtı yasaların olmamasından, güvenilir ve tutarlı bir içtihadın bulunmamasından dolayı mağdurların ve tanıkların çoğu kolluk kuvvetleriyle irtibata geçmemeyi tercih etmektedirler. Kimliklerinin ifşa edilmesinden veya tekrar mağdurlaştırılarak aynı travmaları yeniden yaşamaktan kaçınmak adına bunu yapmaktadırlar.

Elinizdeki raporu hazırlayan Kaos GL Derneği, bahsi geçen dezavantajları azaltmak ve durum hakkında gerçeğe dayanan deliller toplamak için Türkiye’deki çok sayıda şehri kapsayan iletişim ağı ile Ankara’daki bireysel ve kurumsal iletişim ağlarını kullandı. Kaos GL, ülke çapındaki mağdurlara ve tanıklara ulaşmak için, her gün güncellenen haber portalından ve diğer sosyal medya araçlarından en etkin şekilde faydalanmaya özen gösterdi. Yüz yüze, telefonla ve internet aracılığıyla toplam 1263 anket yapıldı. Ardından güvenilirlik, tamamlanmışlık, tutarlılık ve mükerrer bildirimleri ayıklama kriterleri temel alınarak dikkatli ve duyarlı bir filtreleme uygulandı. Böylece sonuç rapora aktarılması uygun bulunan anket sayısı 351’e indirildi.

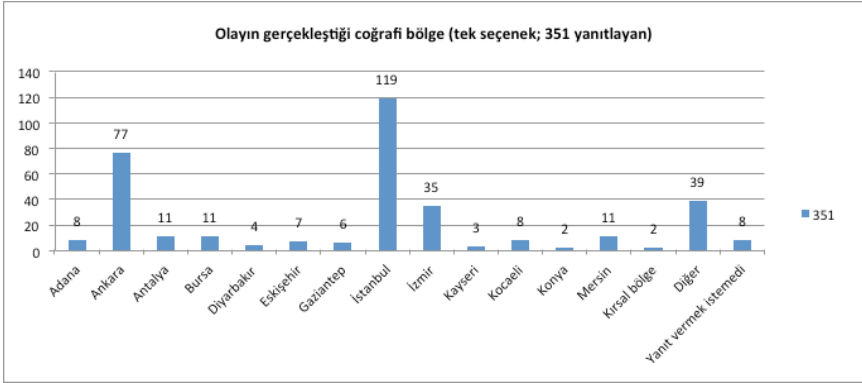
Bu raporda sunulan 351 anket, 207 mağdur ve 144 tanık tarafından cevaplandı. Sadece, olay esnasında şahsen olay yerinde bulunan kişilerce doldurulan tanıklık anketleri geçerli sayıldı. Bu senenin verileri, anketin ilk kez uygulandığı sene olan 2013 ile karşılaştırıldığında, hem anketin toplam yanıtlayıcılarında hem de mağdur/tanık oranında bir değişiklik göze çarpmaktadır. 2013 yılında, bu rakamların 239 toplam yanıt; 112 mağdur (%47) ve 127 tanık (%53) şeklinde olması dikkat çekicidir.

Anket çalışması, 26 Mart 2014 ve 25 Mart 2015 tarihleri arasında yürütüldü. Rapora dâhil edilecek olaylar 2014 yılı içinde gerçekleşenlerle sınırlandırıldı.

Burada şu noktaya dikkat etmek gerekmektedir: Kaos GL Derneği’nin bir diğer

raporu olan 2014 Yılı İnsan Hakları İzleme Raporu’nda⁴ görüleceği üzere, 2014 senesi içinde en az 5 nefret cinayeti ve 11 nefret saldırısı kayıtlara geçmiştir. Ancak, adı geçen rapor medya izlemesine dayanmaktadır ve içeriğinde sadece medyaya yansıyan vakalar ele alınmıştır. Kaos GL’nin şu anda okumakta olduğunuz 2014 Yılı Homofobi ve Transfobi Temelli Nefret Suçları Raporu’nda ise yüzde, çevrimiçi ve telefonla yapılan anketlere verilen yanıtlara dayanan bir izleme yöntemi kullanılmış ve sadece mağdurlar veya tanıklar tarafından bildirilen vakalar kapsamıştır. Bu yüzden bu rapor kapsamında tek nefret cinayeti ve -İzleme Raporu’na göre- çok daha fazla sayıda ve türde nefret suçu belgelenmiştir.

Bildirimlerin coğrafi dağılımı Türkiye’nin genel demografisi ile uyumludur. LGBT bireylerin ülke içinde göç ettiği gerçeği de hesaba katılmalıdır. LGBT’ler küçük şehirlerden büyük şehirlere hareket halindedirler. Bu yüzden, küçük şehirde yaşayan LGBT kişilerin çoğu gizli kalmaya devam ederken, büyük şehirlerde “daha az gizli” olabilmektedirler. Bu, potansiyel saldırganların “hoyratlık” derecelerinde de etkili olabilecek bir *faktördür*. Daha az gizlilik durumu, LGBT kişilerin kozmopolit metropollerde veya işlek kamusal alanlarda daha görünür olmalarının ve saldırıya uğrama ihtimallerinin yükselmesinin bir nedeni olarak düşünülebilir.

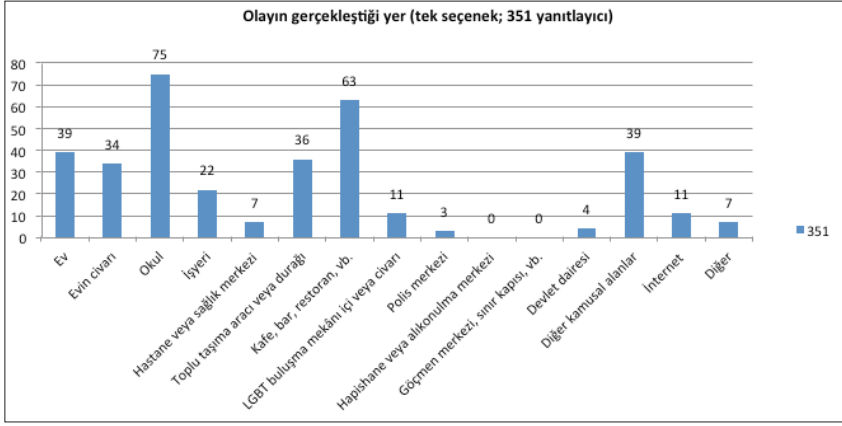

Diğler şehirler: Manisa (4), Iğdır (3), Balıkesir (3), Sakarya (2), Malatya (2), Şanlıurfa (2), Çorum (2), Erzurum (2), Trabzon (2), Ardahan, Çanakkale, Marmaris, İskenderun, Uşak, Kırklareli, Bodrum, Bolu, Yozgat, Elazığ, Sivas, Kars, Hayat, Tekirdağ, Denizli, Mardin; ve Kıbrıs’tan Lefkoşa.

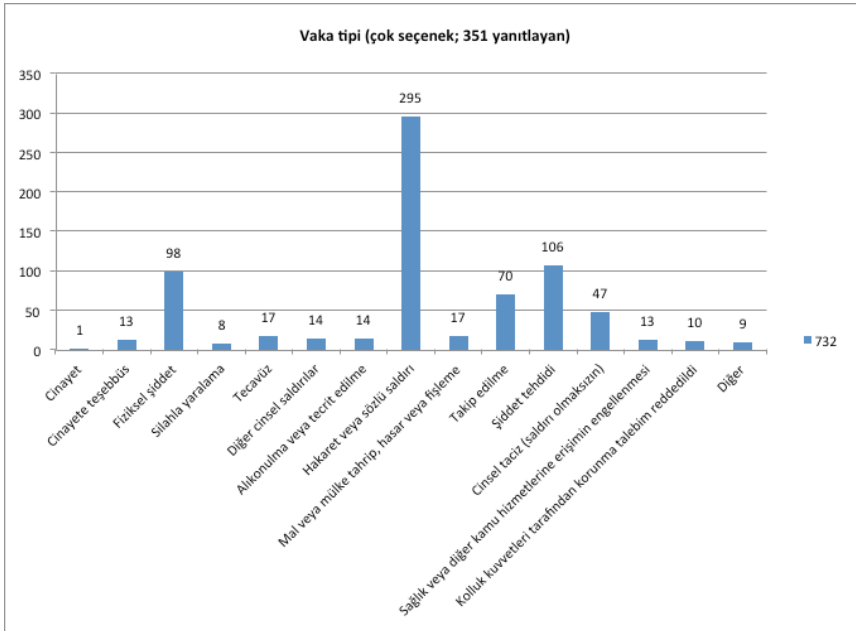
4 Kaos GL Derneği 2014 Yılı LGBT Hakları İzleme Raporu <http://www.kaosglderneği.org/yayindetay.php?id=107>

3. ANAHTAR BULGULAR

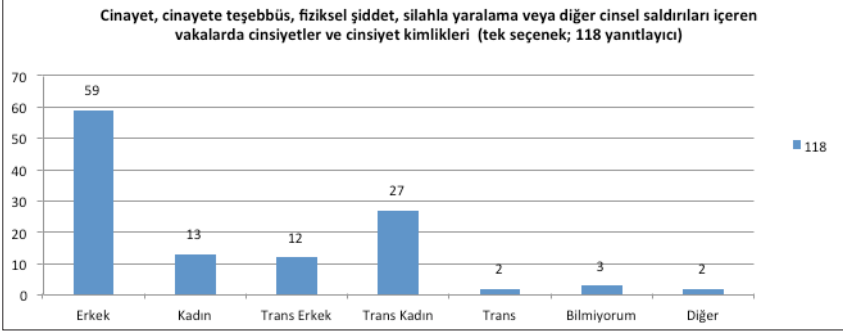
- Homofobi veya transfobiye dayalı nefret suçlarının büyük kısmı okulda, evde, evin civarında, toplu taşıma araçlarında veya duraklarında; kafe/barlarda veya diğer kamusal alanlarda işlendi.

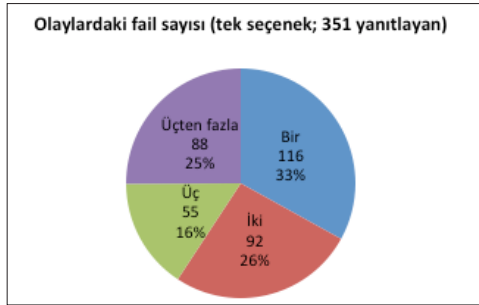
- Mağdurlar, ortalama olarak vaka başına ikiden fazla hak ihlaline uğradılar: 351 yanıtlayan 732 ihlal türü bildirdi. Çoğunlukla, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret söylemleri ve aşırı şiddet (işkence) tehdidi, “daha ağır” ihlallere eşlik etti. Fiziksel şiddet üçüncü sırayı aldı.

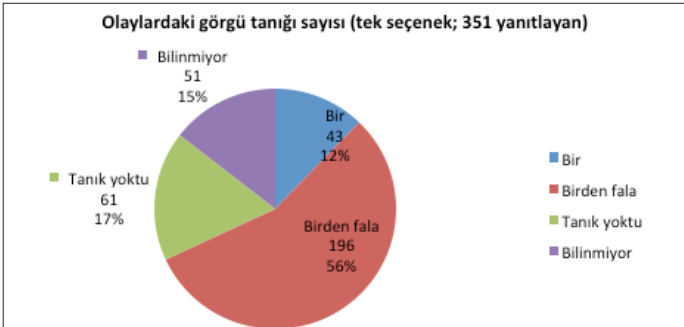
- 351 vakadan 118'i cinayet, cinayete teşebbüs, fiziksel şiddet, silahla yaralama, tecavüz veya diğer cinsel saldırıları içermiştir. Bunların 31'i polise bildirilmiş, 4'ü mahkemeye taşınmıştır. 15 vakanın tanıkları ise mahkeme süreci hakkında bilgi sahibi değildi. Yukarıda sayılan ihlal türlerinin mağdurlarının cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleri aşağıda sunulmuştur.

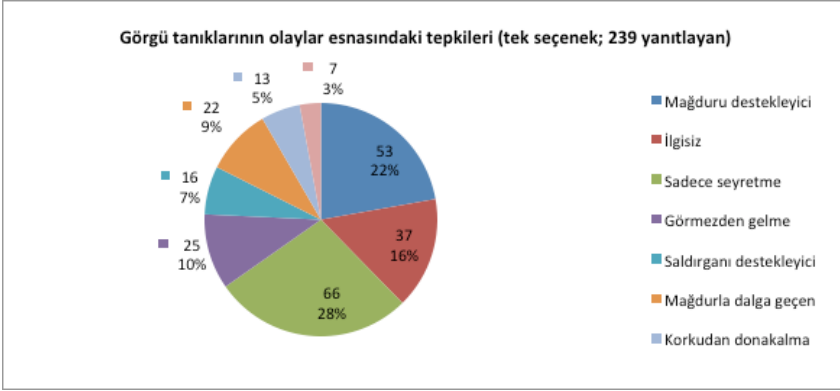
- Mağdurların çoğu ailelerinden ve kolluk kuvvetlerinden ciddi biçimde korkuyorlardı. Mahkemelere veya diğer devlet aygıtlarına güvenmiyorlardı. Bu nedenle de kolluk kuvvetlerine veya mahkemelere son derece az sayıda olay ihbar edildi.
- Vakaların üçte ikisinde failer iki veya daha fazla sayıda kişiden oluşuyordu.

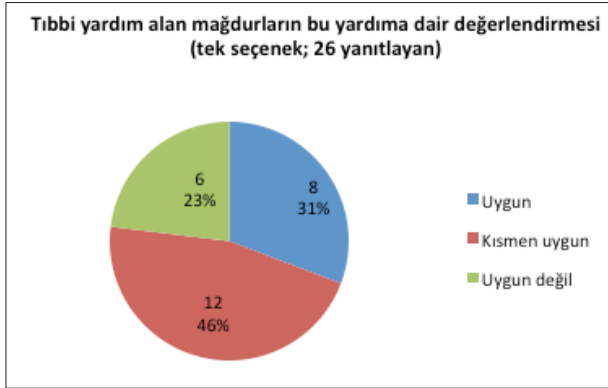
- Olayların yarısından fazlasında saldırılar iki veya daha fazla sayıdaki görgü tanığının gözü önünde yapıldı.

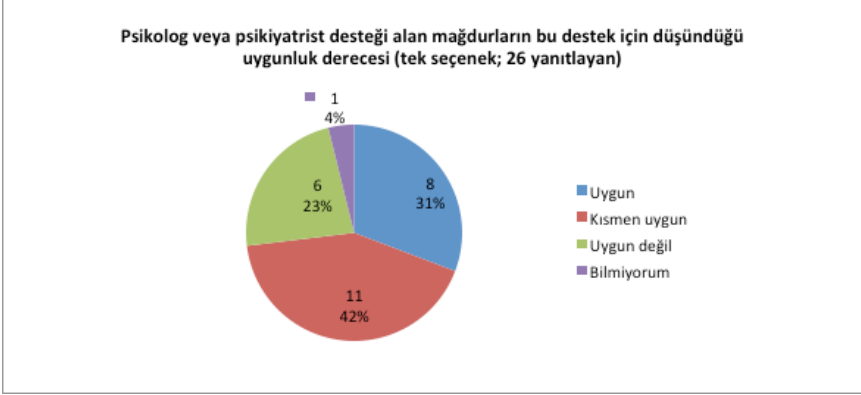
- Görgü tanıklarının yarısından fazlası (%54) olaylara tepki vermedi. Yaklaşık beşte biri (%22) mağdurları destekleyici tavrı aldı.

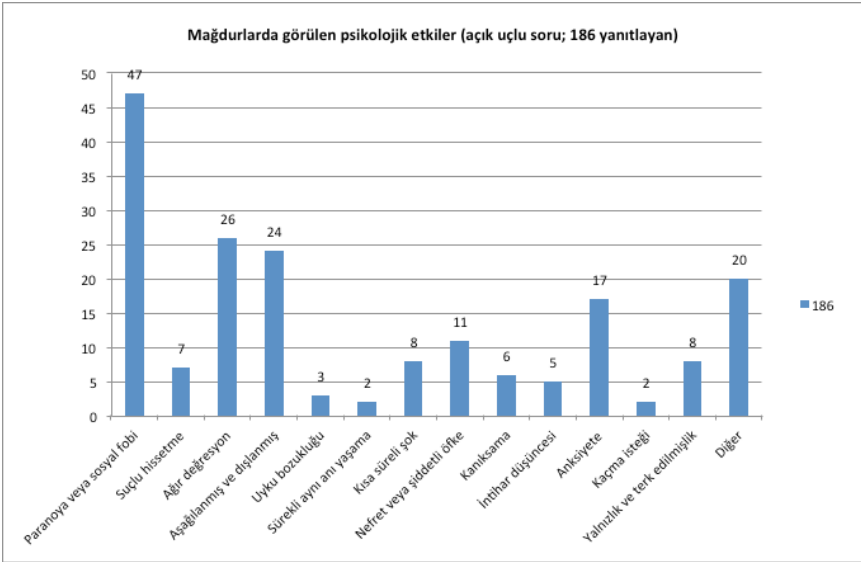
- 351 vakanın 69’unda mağdurlar yaralandı; 26’sı tıbbi yardıma başvurdu. 19 vakanın tanığı olay sonrasında mağdurun tıbbi yardıma başvurup başvurmadığını bilmiyordu. Tıbbi yardım aldığı bildirilen 26 mağdurun kendisine yönelik tedavi ve tavrı ile ilgili ifadesi aşağıdaki tablodan okunabilir.

- Mağdurların çoğu olayların ardından ciddi psikolojik tahribata uğradı ve bu zarar uzun süreli etkileriyle mağdurun hayatını birçok bakımdan kötüleştirdi. Çok az sayıda mağdur travma sonrası stres bozukluğu, depresyon, anksiyete, öfke veya paranoyadan kaynaklı ciddi sorunların üstesinden gelmek üzere profesyonel destek aldı. Psikolojik tedavi gören mağdurların yarısından fazlası tam olarak iyileşemediklerini ifade etti.

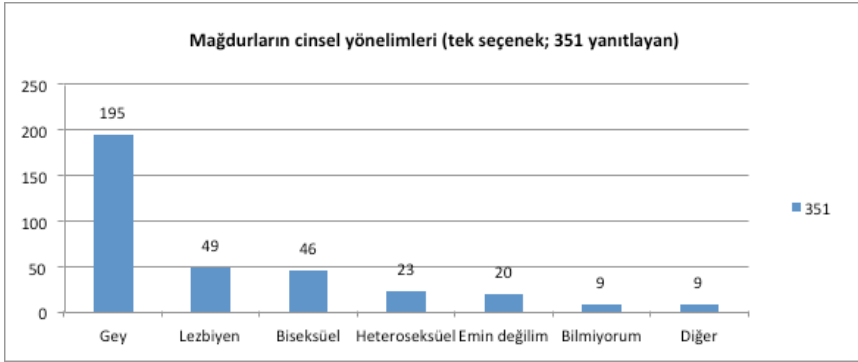
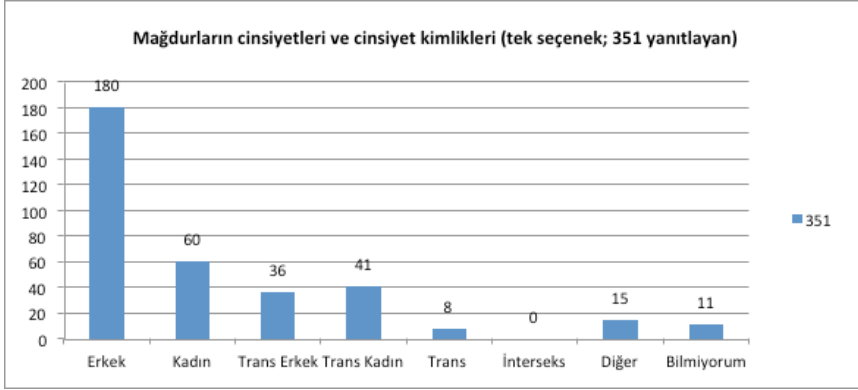

- Anketi yanıtlayan 207 mağdurdan 26'sı saldırılardan sonra profesyonel psikolog veya psikiyatrist desteği aldığını bildirdi. Yukarıdaki grafikte bu desteği nasıl buldukları resmedilmiştir.

4. LEZBİYEN, GEY, BİSEKSÜEL VEYA TRANS KİŞİLERE YÖNELİK ÖNYARGI TEMELLİ ŞİDDET

Aşağıdaki tablolar mağdurların cinsiyet kimlikleri ve cinsel yönelimleriyle ilgili mağdur veya tanık beyanatlarını görselleştirmektedir.

Cinsiyet kimliği “trans kadın” olarak ifade edilen toplam 41 vakanın sadece 7’si mağdurlar, 34’ü ise tanıklar tarafından bildirilmiştir. Diğer cinsel kimliklere göre belirgin bir mağdur/tanık oranı dengesizliği içeren bu durum şu şekilde yorumlanabilir: Kendilerine dönük sosyal dışlama ve önyargılar nedeniyle, trans kadınların çoğunun istihdam alanı -kayıtdışı- seks işçiliğine indirgenmiş durumdadır. Bu açıdan, nefret suçları ile neredeyse her gün karşılaşmaktadırlar. Buna rağmen ankete sadece 7 trans kadının katılımı, bu kişilerin çoğunun yaşam pratikleri nedeniyle sivil toplum ağlarından uzak olduğuna, sivil toplumun bu kişilere yeterince erişemediğine, veya sivil toplumun düzenlediği böylesi bir

ankete yanıt vermenin kendileri açısından “işe yaramaz” bulunduğu işaret edebilir. Bir başka yorum, başlarına gelen nefret suçlarının sıklığı nedeniyle saldırıların kendileri için “olağanlaşması” ve bunları “kanıksamaları” olabilir. Ayrıca, nefret suçlarına maruz kalan bu kişilerin de toplumun bir parçası olduğu ve şiddet davranışlarının ve ideolojisinin toplumsal yaygınlığı düşünüldüğünde, kendilerine yönelik şiddet davranışlarının “nefret suçu” veya “ayrımcılık” kapsamında olduğunu ayırt edememiş olmaları da söz konusudur.

Görüldüğü üzere, interseksler bu araştırmada da görünmez olmaya devam etmiştir. Bu sonuç Türkiye’deki interseks kişiler veya gruplar ile LGBT örgütler arasındaki bağın zayıf olduğunun yansıması sayılabilir. Bu durum şöyle yorumlanabilir: İntersekslerin sorunları hâlâ sosyal-politik çerçeve yerine indirgenmiş bir tıbbi bağlamda ele alınmaktadır; çoğunlukla çocuk yaşta olan hak sahipleri ebeveynlerinin, ebeveynler ise konuya dair insan hakları bakışı eksik sağlık personelinin vesayeti altındadır.

4.1. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARININ YASAL DURUMU

2014 yılı sonu itibariyle Türkiye nefret suçlarını mevzuatında kısıtlı bir şekilde tanımıştır; “cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği” ise korunan temeller arasında kapsamamıştır; norm haline gelmiş bir hukuk içtihadı da henüz söz konusu değildir. Mart 2014’te yürürlüğe giren Ceza Kanunu 122. maddedeki düzenleme, cinsel yönelimi veya cinsiyet kimliğini içermemektedir. Sadece “dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep” konularındaki nefret suçları kanunla tanınmıştır. Ayrıca yukarıda çeşitli şekillerde açıklanmış olan siyasi önlemlerin ve sosyal-kültürel yönlerin hiçbiri kanunda yer almamaktadır⁵. Kamu Denetçiliği Kurumu ile Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na, mevzuatları itibariyle “cinsel yönelim” ve “cinsiyet kimliği” temelli çalışma yapma yetkisi açıkça verilmiş değildir.

Türk yargı sistemi, koruma ve önleme görevini ihmal eden siyasi iktidar ile uyumlu biçimde, önyargı saikini umursamamaya devam etmemektedir. Uygulamada, homofobik veya transfobik nefret saiki ağırlaştırıcı neden olarak ele alınmak yerine, failer “haksız tahrik” veya “iyi hâl” gibi ceza indirimleriyle Türk mahkemelerince ödüllendirilebilmektedir.

Yargıtay’ın eşcinsel katillerine duyduğu “sempati” geçtiğimiz senelerde yerel mahkemenin “haksız tahrik” unsurunu içeren kararına yapılan itiraza Mahkeme’nin verdiği ret kararıyla da doğrulanabilir.⁶ Bir olumlu gelişme olarak ise 2014 yılında Anayasa Mahkemesi’nin -nefret suçunu değil ama- nefret söylemini açıkça suç kapsamında değerlendirdiği karar görülebilir⁷.

5 Bkz. Türk Ceza Kanunu Madde 122 - <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf>

6 <http://www.kaosgl.com/page.php?id=13565>

7 <http://kaosgl.org/sayfa.php?id=17105>

Nefret suçu vakalarıyla ilişkisi kurulabilecek ve hepsi Ceza Kanunu’nda yer alan şu maddeler, önyargı kaynaklı suçlarla mücadeleye dair Türkiye mevzuatındaki eksiği göstermektedir:

- **Türk Ceza Kanunu – Madde 3 (Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi):** (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur. (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasi görüşler veya diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 115 (İnanç, düşünce ve kanaat hürriyetinin kullanılmasını engelleme):** (1) Cebir veya tehdit kullanarak, bir kimseyi dinî, siyasi, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya veya değiştirmeye zorlayan ya da bunları açıklamaktan, yaymaktan meneden kişi, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) (Değişik: 2/3/2014-6529/14 md.) Dini inancın gereğinin yerine getirilmesinin veya dini ibadet veya ayinlerin bireysel ya da toplu olarak yapılmasının, cebir veya tehdit kullanılarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla engellenmesi hâlinde, fail hakkında birinci fıkraya göre cezaya hükmolunur. (3) (Ek: 2/3/2014-6529/14 md.) Cebir veya tehdit kullanarak ya da hukuka aykırı başka bir davranışla bir kimsenin inanç, düşünce veya kanaatlerinden kaynaklanan yaşam tarzına ilişkin tercihlerine müdahale eden veya bunları değiştirmeye zorlayan kişiye birinci fıkra hükmüne göre ceza verilir.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 122 (Nefret ve ayrımcılık⁸)** Madde 122- (Değişik: 2/3/2014-6529/15 md.) (1) Dil, ırk, milliyet, renk, cinsiyet, engellilik, siyasi düşünce, felsefi inanç, din veya mezhep farklılığından kaynaklanan nefret nedeniyle; a) Bir kişiye kamuya arz edilmiş olan bir taşınır veya taşınmaz malın satılmasını, devrini veya kiraya verilmesini, b) Bir kişinin kamuya arz edilmiş belli bir hizmetten yararlanmasını, c) Bir kişinin işe alınmasını, d) Bir kişinin olağan bir ekonomik etkinlikte bulunmasını, engelleyen kimse, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 125 (Hakaret)** (1) Bir kimseye onur, şeref ve saygınlığını rencide edebilecek nitelikte somut bir fiil veya olgu isnat eden ya da yakıştırmalarda bulunmak veya sövmek suretiyle bir kimsenin onur, şeref ve saygınlığına saldıran kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. Mağdurun gıyabında hakaretin cezalandırılabilmesi için fiilin en az üç kişiyle ihtilâl ederek işlenmesi gerekir. (2) Fiilin, mağduru muhatap alan sesli, yazılı veya görüntülü bir iletiyle işlenmesi hâlin-

8 Bu madde başlığı “Ayrımcılık” iken, 2/3/2014 tarihli ve 6529 sayılı Kanunun 15’inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

de, yukarıdaki fıkrada belirtilen cezaya hükmolunur. (3) Hakaret suçunun; a) Kamu görevlisine karşı görevinden dolayı, b) Dinî, siyasî, sosyal, felsefi inanç, düşünce ve kanaatlerini açıklamasından, değiştirmesinden, yaymaya çalışmasından, mensup olduğu dinin emir ve yasaklarına uygun davranmasından dolayı, c) Kişinin mensup bulunduğu dine göre kutsal sayılan değerlerden bahisle işlenmesi hâlinde, cezanın alt sınırı bir yıldan az olamaz. (4) Ceza, hakaretin alenen işlenmesi hâlinde, altıda biri; basın ve yayın yoluyla işlenmesi hâlinde, üçte biri oranında artırılır. (5) Kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret edilmesi hâlinde suç, kurulu oluşturan üyelere karşı işlenmiş sayılır.

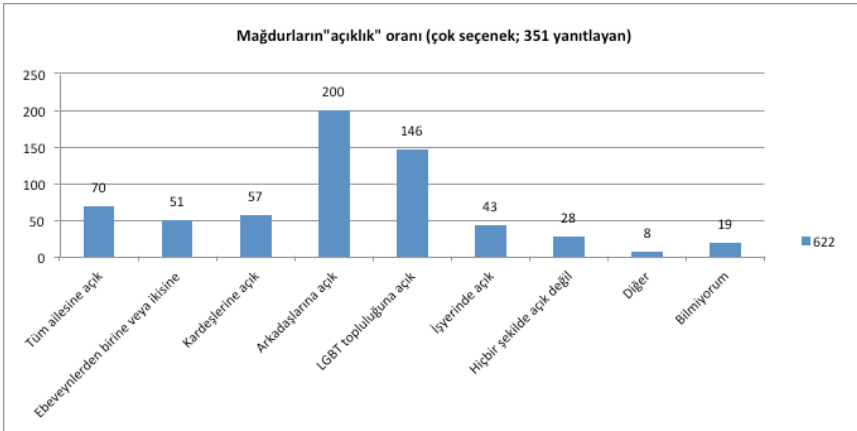
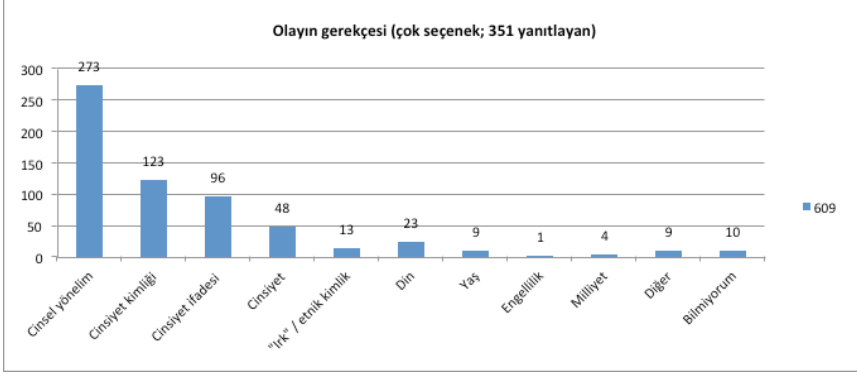
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 153** (İbadethanelere ve mezarlıklara zarar verme) (1) İbadethanelere (kilise, cami, vb.), bunların eklentilerine, buralardaki eşyaya, mezarlara, bunların üzerindeki yapılara, mezarlıklardaki tesislere, mezarlıkların korunmasına yönelik olarak yapılan yapılara yıkmak, bozmak veya kırmak suretiyle zarar veren kişi, bir yıldan dört yıla kadar hapisle cezalandırılır. (2) Birinci fıkrada belirtilen yerleri ve yapıları kirleten kişi, üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır. (3) Birinci ve ikinci fıkralardaki fiillerin, ilgili dini inancı benimseyen toplum kesimini tahkir maksadıyla işlenmesi hâlinde, verilecek ceza üçte biri oranında artırılır.
- **Türk Ceza Kanunu – Madde 216 (Halkı kin ve düşmanlığa tahrik ve aşağılama)** (1) Halkın sosyal sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge bakımından farklı özelliklere sahip bir kesimini, diğer bir kesimi aleyhine kin ve düşmanlığa alenen tahrik eden kimse, bu nedenle kamu güvenliği açısından açık ve yakın bir tehlikenin ortaya çıkması halinde, bir yıldan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (2) Halkın bir kesimini, sosyal sınıf, ırk, din, mezhep, cinsiyet veya bölge farklılığına dayanarak alenen aşağılayan kişi, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. (3) Halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılayan kişi, fiilin kamu barışını bozmaya elverişli olması hâlinde, altı aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

- - -

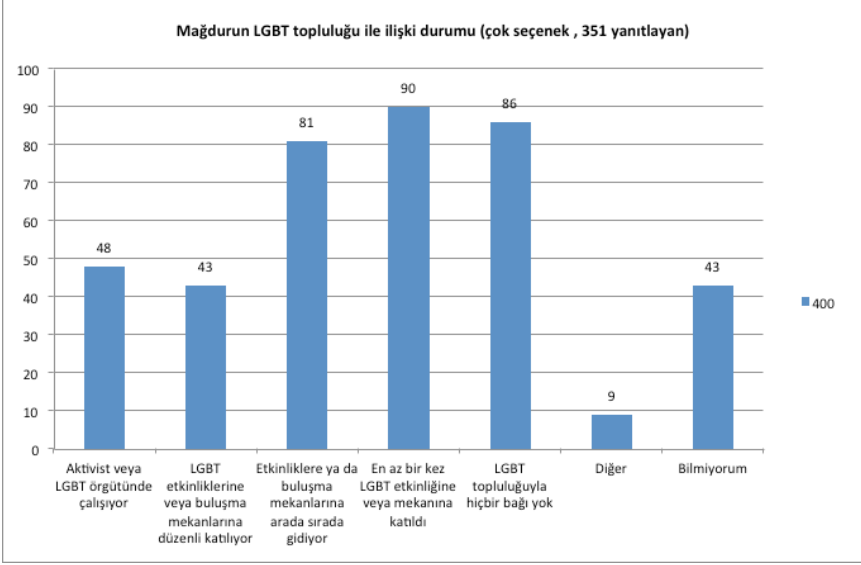
Görüldüğü üzere, Türk Ceza Kanunu hükümleri, normal olarak çok boyutlu nefret suçları meselesinin sadece suç teşkil eden yönüne dikkat çekmekte, onu ele almakta ve bunu da yetersiz kapsamda yapmaktadır. Burada cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği, diğer birçok kategori gibi, korunan temeller arasında değildir. Böylesine bir korumaya dair henüz Türk mahkemelerince oluşturulmuş herhangi bir içtihat da söz konusu değildir.

4.2. HOMOFOBİK VE TRANSFOBİK NEFRET SUÇLARI VE NEFRET VAKALARI

Saldırlardaki gerekçeler ve olgulara dair motifler mağdurlarca ve tanıklarca aşağıdaki gibi tanımlanmıştır:

- Aşağıdaki grafikten anlaşılacağı üzere, 351 vakadan -en az- 48’inde LGBTİ örgütlerinde çalışan ve/veya LGBTİ aktivisti kişiler hedef alınmıştır. Bu oranın yüksekliği, uluslararası sözleşmeler ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Savunucuları Beyannamesi⁹ uyarınca Devletler tarafından aynı zamanda “insan hakları savunucusu” olarak değerlendirilmesi gereken bu kişilerin özel bağlamının ve Hükümet’in bu kişilerin durumuna dair sorumluluklarının altını çizmektedir.

4.3. GENEL SONUÇLAR – NİTEL GÖZLEMLER

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri

- Anketi yanıtlayan 207 mağdurdan 120’si cinsel kimliklerini erkek, 40’ı kadın, 18’i trans erkek, 7’si trans kadın, 7’si bilmediği, 4’ü kuir, 3’ü trans, 3’ü tanımlamadığı, 2’si cinsiyetsiz, 1’i nötrcins, 1’i eşcinsel, 1’i biseksüel şeklinde ifade etti.
- Anketi yanıtlayan 144 tanıktan 60’ı mağdurların cinsiyet kimliklerini erkek, 20’si kadın, 18’i trans erkek, 34’ü trans kadın, 5’i trans, 4’ü bilmediği, 2’si gey, 1’i feminen şeklinde belirtti.
- Bildirilen toplam 351 olayın 216’sında mağdurlar erkeklerdi; bunların 36’sında trans erkekler mağdur edilmişlerdi.
- Diğer cinsiyetler ve cinsiyet kimlikleri de mağdurların geri kalanını oluşturdu.

9 <http://www.ohchr.org/Documents/Issues/Defenders/Declaration/DeclarationHRDTurkish.pdf>

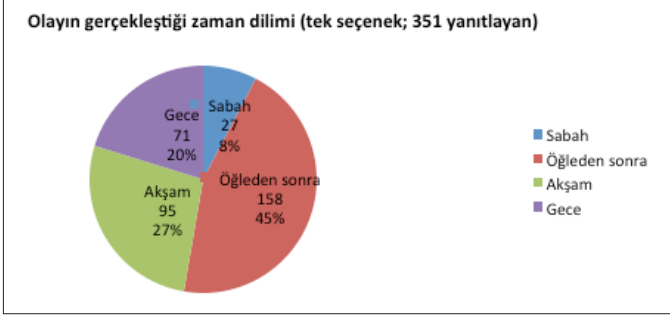
ruyordu: 60 olayda mağdur, kadın, 41 olayda trans kadın, 8 olayda trans ve 4 olayda kuir olarak tanımlandı. Bu bulgu, erkeklerin cinsel kimlikleri ve/veya cinsellikleri konusunda daha açık olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bir başka yorum, heteronormatif beklentileri karşılamadıkları zaman erkeklere daha az tolerans gösterildiği ve daha fazla şiddet sergilendiği şeklinde olabilir. “Erkek özellikleri gösteren kadınlar” toplumda erkek lehine tanımlanmış cinsiyet kodlarından ötürü olası saldırganlar için daha az “düşmanlaştırılıyor” ve bir açıdan hoş görülüyor olabilir. Buna ilaveten, yine aynı cinsiyetçi sosyal politik zeminden ötürü, lezbiyen ve biseksüel kadınların LGBT topluluğunda dahi az görünür olduğu vurgulanmaktadır. Bu az görünürlük durumu, araştırmanın kapsayıcılığı ve dolayısıyla sonuçları üzerinde de etki yaratmış olmalıdır.

Mağdurların cinsel yönelimleri

- 351 anket içerisinde mağdurların 195’i gey, 49’u lezbiyen, 46’sı biseksüel, 23’ü heteroseksüel olarak tarif edildi. Bu bulgu, yukarıdaki paragrafta bahsedilen analitik yaklaşımı destekleyici şekilde yorumlanabilir.
- Cinsiyet kimliklerini “trans kadın” olarak beyan eden toplam 7 mağdurdan 3’ü kendi cinsel yönelimlerini heteroseksüel, 2’si gey, 1’i lezbiyen, 1’i emin olmadığı şeklinde belirtti.
- Cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak beyan eden toplam 18 mağdurdan 6’sı kendi cinsel yönelimlerini lezbiyen, 3’ü gey, 3’ü biseksüel, 3’ü heteroseksüel, 3’ü emin olmadığı şeklinde ifade etti.
- Cinsiyet kimliklerini “trans” olarak beyan eden toplam 3 mağdurdan 1’i kendi cinsel yönelimini gey, 1’i lezbiyen, 1’i emin olmadığı şeklinde belirtti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans kadın” olarak tanımlayan toplam 34 tanıktan 9’u mağdurun cinsel yönelimini heteroseksüel, 9’u emin olmadığı, 7’si bilmediği, 5’i gey, 3’ü biseksüel ve 1’i lezbiyen şeklinde ifade etti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans erkek” olarak tanımlayan toplam 18 tanıktan 11’i mağdurun cinsel yönelimini gey, 3’ü biseksüel, 2’si heteroseksüel, 2’si emin olmadığı şeklinde belirtti.
- Mağdurların cinsiyet kimliklerini “trans” olarak tanımlayan toplam 5 tanıktan 2’si mağdurun cinsel yönelimini biseksüel, 1’i gey, 1’i trans kadın, 1’i bilmediği şeklinde ifade etti.

Vakaların gerçekleşme zamanları

- Vakaların yarıya yakını (%45) öğleden sonra gerçekleşmiştir. Saldırıların fiziksel şiddet içermeye ve/veya gaddarlık derecesi akşam ve gece saatlerinde artış göstermiştir.

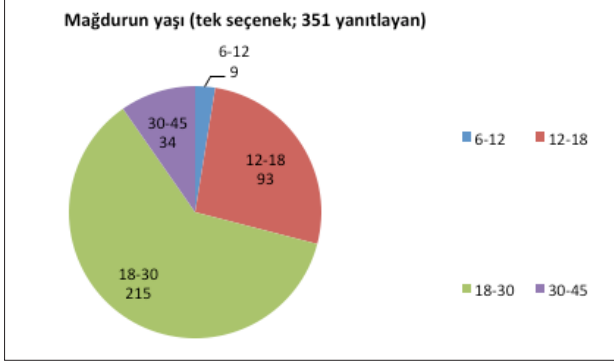
Vakaların gerçekleştiği yerler

- LGBT hak sahipleri evlerinde, evlerinin yakınında, okullarında veya polis merkezleri gibi kamu kuruluşlarında dahi güvende değillerdi. Özellikle LGBT çocuklar, okulda akranlarınca ya da öğretmenlerinin saldırılara maruz bırakıldılar. İşyerlerinde bildirilen az sayıda (22) olay doğrultusunda, LGBT kişilerin, özellikle de lezbiyen, gey veya biseksüellerin, çok azının işyerlerinde açık olduğu veya LGBT’ler arasında işsizliğin yüksek olduğu *düşünülebilir*. LGBT kişilerin saldırılara maruz kaldığı diğer yerlerse çoğunlukla hastaneler veya sağlık merkezleri, toplu taşıma sistemi, barlar, kafeler, sinemalar, parklar, caddeler, alışveriş merkezleri gibi kamuya açık alanlardır.
- Bu araştırmada raporlanan 1 cinayet, trans kadın mağdurun evinin yakınında akşam saatlerinde İzmir’de işlendi ve tecavüz de içeriyordu.
- 13 cinayete teşebbüs vakasının 6’sı mağdurun evinde, 2’si barda, 2’si evin civarında, 1’i okulda, 2’si caddede gerçekleşti.
- Mağdurların silahla yaralandığı 8 vakanın 3’ü evde, 2’si ev civarında, 1 kent parkında, 1’i devlet dairesinde ve 1’i hastanede meydana geldi.
- 17 tecavüz vakasının 5’ü mağdurun evinde, 3’ü evinin civarında, 3’ü barda, 2’si caddede, 1’i okulda, 1’i işyerinde, 1’i spor salonunda, 1’i piknik alanında gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği coğrafi konumlar

- Araştırmaya katılan mağdurlar ve tanıklar Türkiye’nin 39 farklı şehrinde ve 2 farklı kırsal bölgede gerçekleşen olayları bildirdiler.
- 1 cinayet vakası İzmir’de işlendi.
- 13 cinayete teşebbüs vakasının 4’ü Ankara’da, 3’ü İstanbul’da, 2’si Mersin’de, 1’i İzmir’de, 1’i Gaziantep’te, 1’i Uşakta, 1’i Çorum’da; yani çoğunlukla kozmopolit veya metropol bölgelerde meydana geldi.

Mağdurların yaşları

- Bildirilen vakaların hiçbirisinde mağdurlar 45 yaşının üzerinde değildi.
- 18 ile 30 yaş arasında saldırıların vahşetinin arttığı gözlemlendi. Örneğin, cinayet veya cinayete teşebbüs mağdurlarının büyük çoğunluğu 18-30 arasındaydı: 1 cinayetin mağduru ile 13 cinayete teşebbüs vakasının 10’unun mağduru 18-30 yaş aralığındaydı.
- Bildirilen 17 tecavüz vakasının 12’sinin mağdurları 18-30 yaş aralığındayken, 3 mağdur 12-18, 2 mağdur 6-12 yaş aralığındaydı.
- Yanıtlayıcılar tarafından “diğer cinsel saldırılar” olarak belirtilen 14 vakanın 6’sının mağdurları 6-12, 6’sının mağdurları 18-30 ve 2’sinin mağdurları 30-45 yaş aralığındaydı.
- 8 silahla yaralama vakasının 6’sının mağdurları 18-30 yaş aralığındayken, 1 mağdur 6-12, 1 mağdur 30-45 yaş aralığındaydı.
- Alıkonulan veya tecrit edilen toplam 14 mağdurun 8’i 18-30 yaş aralığında, 5’i 12-18 yaş aralığında ve 1’i 6-12 yaş aralığındaydı.

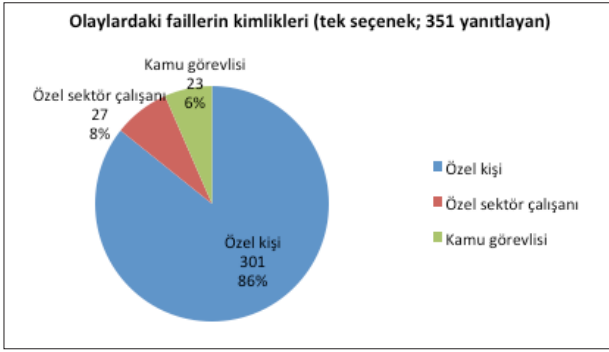
Çocuk mağdurlar

- Bildirilen 351 vakadan 102’sinin mağdurları çocuklar, yani 18 yaşını doldurmamış kişilerdi. Bunlardan 93 çocuk mağdur 12-18, 9 çocuk mağdur 6-12 yaş aralığındaydı.
- Lezbiyen, gey, biseksüel veya trans çocuklara yönelik spesifik şiddet tipleri çoğunlukla cinayete teşebbüs (toplam olayların 3/13’ü), fiziksel şiddet (32/98), tecavüz (8/17), diğer cinsel saldırılar (6/14), cinsel taciz (10/47), şiddet tehdidi (37/106), sözlü saldırı (83/295), mala zarar (6/17), takip (25/70) ve alıkonulma (6/14) oldu.
- Çocukların büyük kısmı okullarında ve evlerinde hedef alındı.

- Hedef alınan 102 çocuktan sadece 16'sının saldırıdan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldığı ifade edildi.

Faillerin sayısı

- Nefret suçu vakalarının üçte ikisinde failler birden fazla kişiydi; dörtte üçünde 3'ten fazla saldırı rapor edildi.
- Bildirilen 1 cinayetin faileri 3 kişiden fazlaydı. Cinayete teşebbüslerde 13 vakadan 9'unda saldırganlar birden çok kişiydi; ki 6 vakada 3'ten fazla sayıda fail yer alıyordu. 17 tecavüz vakasının 6'sı tek saldırgan, 2'si saldırgan, 5'i üç saldırgan ve 4'ü üçten fazla sayıda saldırgan tarafından gerçekleştirildi.

Faillerin Kimlikleri

- Özel kişiler: Faillerin çok büyük oranı, yüzde 86'sı özel kişilerdi. Özel kişiler arasında; aile üyeleri, hayat arkadaşları (*partnerler*), okul arkadaşları veya mağdurların yakın çevresindeki kişiler 301 vakanın 109'unun faili oldu. Bu durum iki şekilde açıklanabilir. Birincisi; heteroseksüel kadınlara ve çocuklara ek olarak LGBT kişiler de ev içi veya cinsiyet temelli sistematik şiddetin sürekli hedefindedir. İkincisi; Devletin LGBT'lere yönelik olumsuz tutumu, bu kişileri aile üyelerinin, okul ve iş arkadaşlarının veya yakın çevresindeki bireylerin ve sıradan insanların şiddet eylemleri için "kolay hedef" haline getiriyor. Bu iki yorumun da işaret ettiği önemli konu, ataerkil ve cinsiyetçi ideoloji ve politikaların, heteroseksist ideoloji ve politikalarla bir arada ve eşgüdümlü yürütüldüğü ve benzer olumsuz, şiddet dolu sonuçlara yol açtığıdır. Bildirilen vakalarda, fail olarak belirtilen kişilerin sosyal konumları aşağıda sunulmuştur.
- Kamu görevlileri: 13 vakada polis memurları, 1 vakada askeri personel, 3 vakada öğretmenler, 3 vakada sağlık sektörü çalışanları ve 3 vakada diğer kamu personeli bu grupta bildirildi.
- Özel kurum çalışanları: 11 vakada özel güvenlik görevlileri, 7 vakada işverenler, 6 vakada özel kurum öğretmenleri, 2 vakada özel sağlık sektörü çalışanları ve 1 vakada otobüs şoförü bu grupta bildirildi.

Faillerin yaşları

- Rapor edilen 351 olaydan 54’ünde, yani yüzde 15’inde failler 18 yaşını doldurmamışlardı.
- 54 vakadaki fail çocukların yaklaşık üçte biri, hedef aldıkları mağdurları bizzat tanımıyordu.

İhlallere dair bulgular

- Rapor edilen 1 cinayet mağdurun tanımadığı kişiler tarafından işlenirken, 13 cinayete teşebbüsün tamamı özel kişiler tarafından gerçekleştirildi. Bunların 5’i mağdurların aile üyeleri idi.
- Bu araştırmaya yansımış 1 cinayetin mağduru olaydan önce ölüm tehditleri almıştı.
- 13 cinayete teşebbüs vakasının 3’ünde mağdurlar saldırıdan önce tehdit edilmişti.
- 17 tecavüz vakasının 5’inde mağdurlar saldırıdan önce tehdit edilmişti; 6’sında ise mağdurlar olaydan önce takip edilmişlerdi.
- Translar çok sayıda vakada fiziksel şiddete maruz kaldılar ve saldırılar daha vahşiydi. Toplam 351 cevabın 85’i, yaklaşık 1/4’ü, mağdurların trans (trans, trans erkek veya trans kadın) olduğunu belirttiler. Kaydedilen 1 cinayette, öldürmeye teşebbüslerin 3/13’ünde, silahla yaralamaların 3/8’inde, tecavüzlerin 6/17’sinde, fiziksel şiddetin 36/98’inde mağdurlar trans kişilerdi.
- 13 cinayete teşebbüs vakasının 9’unda saldırganlar birden fazla kişilerdi. Aynı şekilde, 17 tecavüz vakasının 11’inde; 98 fiziksel şiddet vakasının 72’sinde; 8 silahla yaralama vakasının 7’sinde saldırganlar birden fazla kişilerdi.
- Mağdurların sağlık hizmetlerine veya diğer kamu hizmetlerine erişimlerinin engellendiği toplam 13 vakanın 5’inde mağdurların cinsel kimliği erkek, 4’ünde trans kadın, 3’ünde trans erkek ve 1’inde kadın olarak ifade edildi. Aynı vakalarda cinsel yönelim dağılımı ise 8 vakada gey, 2 vakada lezbiyen, 2 vakada biseksüel ve bir vakada “emin değilim” şeklinde belirtildi.
- Mağdurların kolluk kuvvetlerine yaptığı korunma taleplerinin reddedildiği toplam 10 vakanın 4’ünde mağdurların cinsel kimliği erkek, 4’ünde trans kadın, 1’inde trans erkek ve 1’inde kadın olarak ifade edildi. Aynı vakalarda cinsel yönelim dağılımı ise 5 vakada gey, 3 vakada heteroseksüel ve 2 vakada biseksüel şeklinde belirtildi.

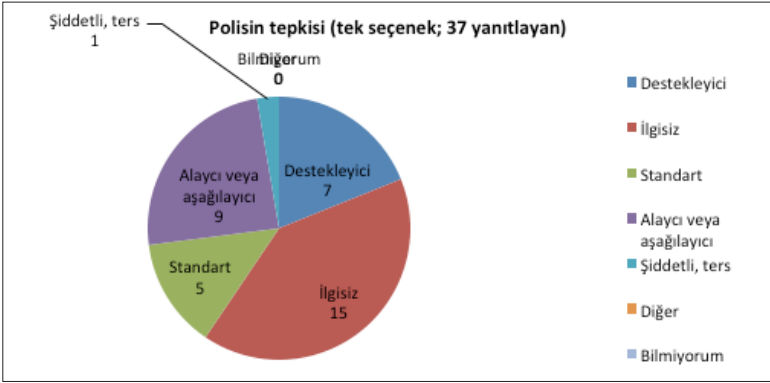
Polise bildirme

- Vakaların çoğu, hatta pek çok cinayete teşebbüs ve tecavüz vakası bile, polise ihbar edilmedi.

- 13 cinayete teşebbüsün 5'i polise bildirilmedi.
- 17 tecavüz vakasının sadece 6'sı polise ihbar edildi. Bu oran silahla yaralanmalarda 5/8 oldu.
- Cinayete teşebbüs mağdurlarından 2 kişi ve tecavüz mağdurlarından 4 kişi saldırılardan önce polis koruması talep etmişlerdi; polis hepsini reddetmişti.

Polisin tutumu

- Bu noktada, 351 vakadan 37'sinin polise resmi olarak ihbar edildiğinin belirtilmesinde fayda var. Bunların 24'ünde mağdurlar yaralanmıştı. Polis, bildirilen 37 vakadan 15'inde ilgisiz, 9'unda alaycı veya aşağılayıcı, 1'inde şiddetli veya ters davrandı.
- Mağdurlara ve tanıklara göre polis 37 ihbarın sadece 6'sında vakaları nefret suçu olarak algıladı.
- Polisin tutumuyla ilgili olarak mağdurların ve tanıkların verdikleri yanıtlar şu grafikte ifade edilmiştir:

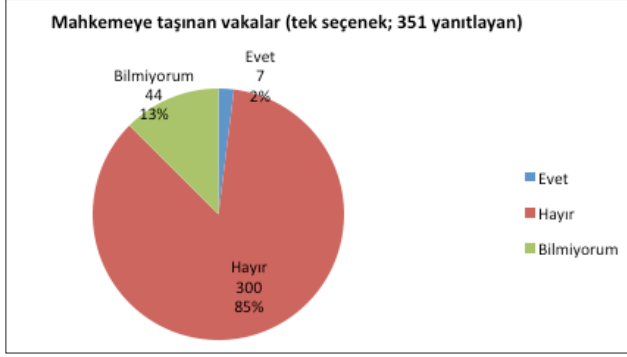

Polise bildirmemenin dört temel gerekçesi (verilen 275 yanıt içinden)

- Başvurunun işe yarayacağına inanmama (158 yanıt)
- İhtiyaç duymama (84 yanıt)
- Polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe (71 yanıt)
- Polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmek istememe (70 yanıt)

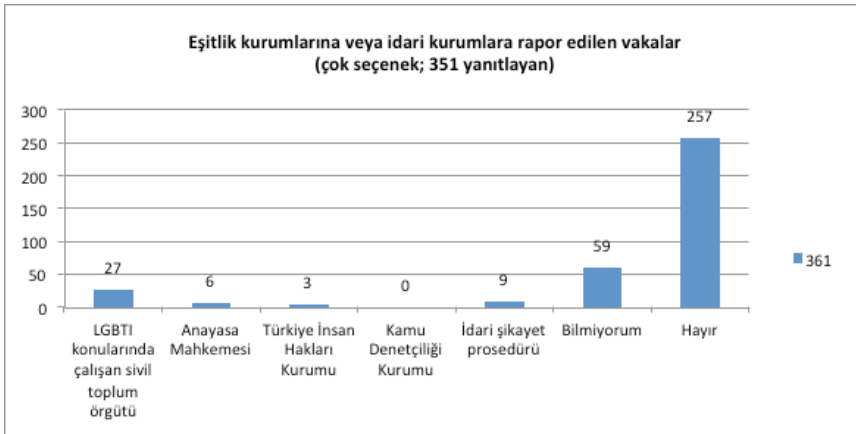
Mahkemelere taşınan vakalar

- 13 cinayet teşebbüsünün sadece 1’i mahkemeye taşındı. Bu oran, tecavüz vakalarında 1/17, silah ile yaralanmalarda 1/8 oldu.

Diğer mekanizmalara rapor edilen vakalar

- Mağdurların veya tanıkların çoğu yetkili mekanizmaların neler olduğunu bilmiyordu.
- Bilenler bu mekanizmaların etkisiz olduğunu düşünüyordu.
- Failler aynı zamanda polis memurları olduklarında, en yaygın olarak kullanılan mekanizma emniyet teşkilatı içi idari süreç idi.
- Az sayıda vaka LGBTİ örgütlerine veya destek gruplarına rapor edildi.
- Çok az sayıda mağdur Türkiye İnsan Hakları Kurumu ya da Kamu Denetçiliği Kurumu gibi şikâyet mercilerine ihbarda bulundu. Ayrıca mağdurların veya tanıkların hiçbirisi barolarca sunulan adli yardımdan bahsetmedi.

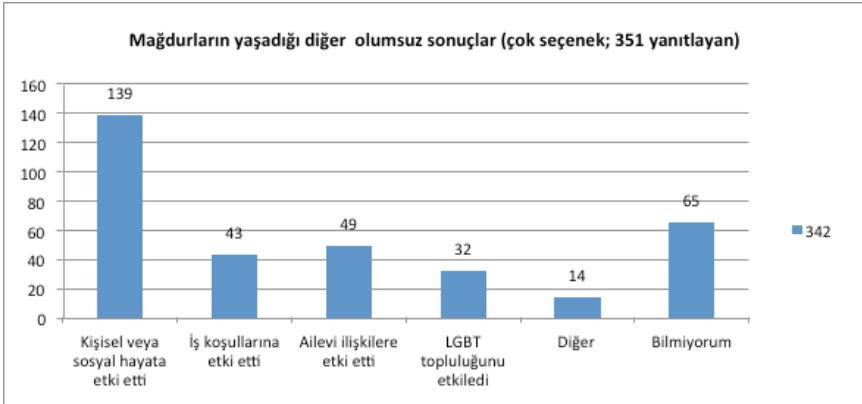
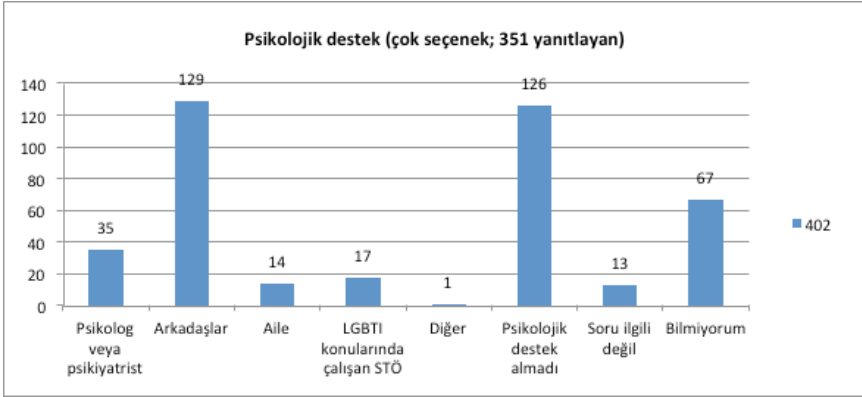

Sağlık yardımı

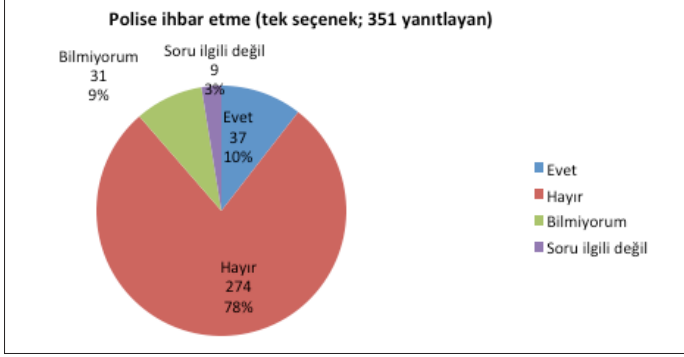
- 351 vakanın 69’unda, yani yaklaşık 1/5’inde mağdurlar fiziksel olarak yaralandı. 69 vakanın 26’sında mağdurlar tıbbi kurumlardan yardım almayı tercih etti. Bu mağdurlardan 8’i, yani yaklaşık 1/3’ü kendilerine yönelik tavırları ve tedaviyi uygun buldu. Tedavi gören 26 mağdurdan 12’si, yani yarısına yakını tedaviyi ve tavırları kısmen uygun bulurken; “hayır, uygun bulmadım” diyenlerin sayısı 6, oranı yaklaşık 1/4 oldu.

Psikolojik destek

- 13 cinayete teşebbüs mağdurunun sadece 3’ü olaydan sonra psikolog veya psikiyatrist desteği aldı; 6 mağdur ise aile veya arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. 3 mağdur ise LGBTİ örgütlerinden destek aldı.
- 17 tecavüz mağdurunun 11’i, olay sonrasında aile veya arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. Sadece 2 mağdur psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 3 mağdur LGBTİ örgütlerinden destek aldı. Profesyonel destek alan 2 mağdurun 1’i sunulan psikolojik desteği uygun, diğeri kısmen uygun şeklinde belirtti.

5. KOLLUK KUVVETLERİNİN TUTUMU

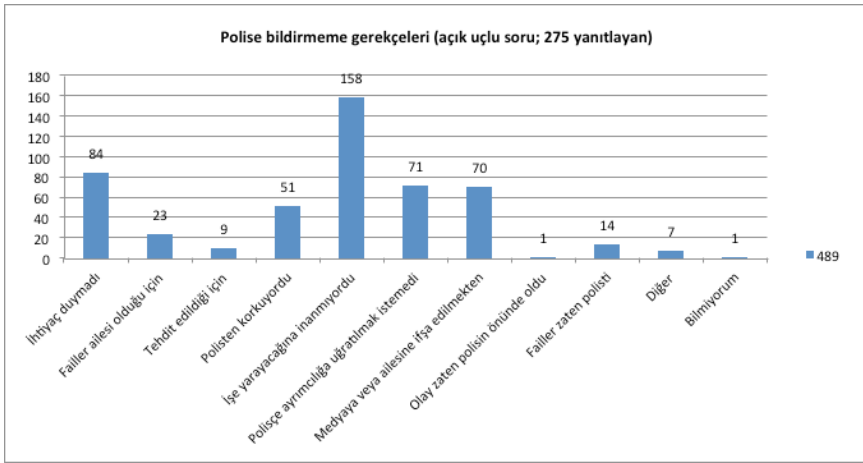
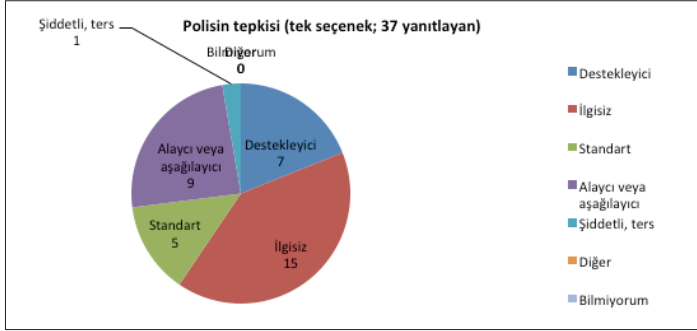
Araştırma bulgularına göre Emniyet Teşkilatı mağdurlar veya tanıklarca başvuru-rulan temel kolluk kuvveti sistemi oldu.

351 vakanın 37'si polise bildirildi. Ancak bu vakaların sadece 11'inde resmi süreçler işletildi. Dolayısıyla mahkeme süreçleri başlatılan vaka sayısı da 7'de kalmış oldu. Bu derece az bildirim ve işlemin çeşitli sebepleri vardı: Birincisi, 11 vakada faillerin kendisi zaten polis memurlarıydı ve bu vakaların tamamında mağdurlar bu yüzden bildirimde bulunmamayı tercih ettiler. İkincisi, 3 vakada polisler vakalara tanıklık etmelerine rağmen tepki göstermediler veya görevlerini yerine getirmediler. Üçüncüsü, mağdurların çoğu daha önce açıklanan çeşitli sebeplerden ötürü polisle irtibata geçmek istemedi. Dördüncüsü, 14 olayda polis ilgisiz davrandı ve herhangi bir prosedür başlatmak istemedi. Bunlardan 4'ünde failler özel güvenlik görevlileri idi. Son olarak, 1 vakada saldırganlar, mağdurlarla birlikte polis gözetimi altındayken mağdurlara saldıran kişilerdi. Bu kişiler ile ilgili polis herhangi bir tepki göstermedi veya mağdurlar bunun için bir girişimde bulunmadılar.

Vakaların yaklaşık %11'inin polise şikâyet edilmesine ek olarak, yukarıda aktarılan öyküler de Türk polisinin LGBTİ hak sahiplerinin insan haklarıyla ilgili olumsuz durumuna dair tabloyu tamamlamaktadır.

Türk hukuk sisteminde, cinsel yönelim veya cinsiyet kimliğine dayalı nefret suçlarının ya da LGBT sorununun tanınırlığının olmadığı göz önünde bulundurulduğunda, aşağıda verilen iki grafik polisin LGBT mağdurlara yaklaşımını, bir bakıma şaşırtmadan sergilemektedir.

Bu gerçeğe rağmen, 37 anket katılımcısından 12'si, aktardıkları vakalarda polisi standart veya destekleyici şeklinde tanımlamıştır. Hatta polisin olayı nefret suçu olarak algıladığı durumlardan bahsetmişlerdir.

6. İHLAL KATEGORİLERİNE GÖRE NİCEL BULGULAR

6.1 CİNAYET VEYA CİNAYETE TEŞEBBÜS

CİNAYET

1 tanık tarafından yanıtlandı.

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdur söz konusu 1 vakada trans kadın olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurun cinsel yönelimi söz konusu 1 vakada “emin değilim” şeklinde tarif edildi.

Mağdurun yaşı: 18-30 yaş aralığında.

Olayların gerçekleşme zamanı: Akşam.

Olayların gerçekleştiği yer: Mağdurun evinin civarında gerçekleşti.

Coğrafi konum: İzmir.

Faillerin sayısı: Üçten fazla kişi vardı.

Faillerin kimlikleri: Failler özel kişilerdi. Mağdurun tanıdığı birileriydi.

Faillerin yaşları: Failler 18 yaşın üzerindeydi.

Görgü tanıkları: Olayı bildiren tanık, başka görgü tanığı olup olmadığını bilmiyordu.

Saldırının gerekçesi: Tanık, saldırının gerekçelerini cinsel yönelim ve cinsiyet olarak belirtti.

Saldırıları hakkında gerçekler: Cinayetten önce tecavüze uğrayan mağdur, cinayetten önce de tehditlere maruz kalmıştı. LGBT buluşma mekanlarına düzenli olarak giden biriydi.

Mahkemeye taşınan vakalar: Vakayı bildiren tanık bu gelişmeden haberdar değildi.

CİNAYETE TEŞEBBÜS

13 kişi tarafından yanıtlandı. (10 mağdur, 3 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 10 vakada erkek, 1 vakada trans erkek, 1 vakada trans kadın, 1 vakada “bilmiyorum” olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 10 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada heteroseksüel, 1 vakada “emin değilim” olarak tarif edildi.

Mağdurların yaşları: 1 mağdur 6-12, 2 mağdur 12-18, 10 mağdur 18-30 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 13 mağdurun 3’ü 18 yaş ve altındaydı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 6’sı evde, 2’si ev yakınında, 1’i okulda, 2’si barda, 2’si caddede gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 4 vakada failler tek kişiydi. 2 vakada iki, 1 vakada bir, 6 vakada ise üçten fazla kişilerdi.

Coğrafi konum: 4’ü Ankara’da, 3’ü İstanbul’da, 1’i İzmir’de, 1’i Gaziantep’te, 2’si Mersin’de, 1 Uşak’ta, 1’i Çorum’da gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: Tamamı özel kişilerce gerçekleştirilen 13 cinayete teşebbüsün 4’ünde failler mağdurların aile üyeleri idi. 5 saldırı ise mağdurların tanıdığı başka kişilerce gerçekleştirildi.

Yaralanmalar: Mağdurların 8’i ciddi şekilde yaralandı.

Tıbbi yardım: Mağdurların 3’ü tıbbi yardım talebinde bulundu. 2 mağdur verilen sağlık hizmetini uygun, 1’i kısmen uygun buldu.

Psikolojik destek: Mağdurların sadece 3’ü profesyonel destek aldı, 3’ü ise LGBTİ örgütlerine başvurdu. 6’sı hiçbir destek almadı. Diğerleri vakayı arkadaşları ve aileleri ile paylaştı.

Polise bildirim: 5 mağdur olayı polise ihbar ederken, 7 mağdur ihbarda bulunmadı. 1 mağdurun tavrını olayın tanığı bilmiyordu.

Polisin tavrı: 2 vakada ilgisiz, 3 vakada alaycı ve aşağılayıcı tutum sergiledi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 13 vakanın 1’i mahkemeye taşındı; 11 taşınmadı. 1 vakanın durumunu olayı bildiren tanık bilmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: Mağdur ve tanık yanıtlarına göre; 13 vakadan 1’i Anayasa Mahkemesi’ne, 2 ‘si LGBTİ örgütlerine, 1’i okulun rehberlik servisine bildirildi. 8 vaka hiçbir kuruma bildirilmedi. 1’inin durumu tanıkça bilinmiyordu.

6.2. AŞIRI FİZİKSEL ŞİDDET

Silahla yaralama (8 vaka), tecavüz (17 vaka), diğer cinsel saldırılar (14 vaka)

SİLAHLA YARALAMA

8 kişi tarafından yanıtlandı. (4 mağdur ve 4 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 4 vakada erkek, 1 vakada trans erkek, 3 vakada trans kadın olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 4 vakada gey, 1 vakada lezbiyen, 1 vakada biseksüel, 1 vakada heteroseksüel olarak tarif edilirken, 1 vakada tanık mağdurun yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 1 mağdur 6-12, 6 mağdur 18-30, 1 mağdur 30-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 8 mağdurdan 1’i 18 yaşının altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka öğleden sonra, 3 vaka akşam, 3 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 vaka evde, 2 vaka ev yakınında, 1 vaka hastanede, 1 vaka devlet dairesinde, 1 vaka kent parkında gerçekleşti.

Coğrafi konum: 3 vaka Ankara’da, 2 vaka İzmir’de, 2 vaka Adana’da, 1 vaka Gaziantep’te gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 1 vakada tek, 2 vakada iki, 1 vakada üç ve 4 vakada üçten fazla sayıda fail vardı.

Faillerin kimlikleri: Toplam 8 vakada da özel kişiler bildirildi. Bunlardan 2’si mağdurların aile üyeleri, 1’i partneri, 2’si tanıdığı başka birileri, 3’ü tanımadığı kişilerdi.

Olayların gerekçeleri: 7 vakada cinsel yönelim, 2 vakada cinsiyet kimliği, 1 vakada cinsiyet ifadesi, 4 vakada cinsiyet, 2 vakada “ırk”/etnik kimlik, 1 vakada din bildirildi.

Saldırılar hakkındaki gerçekler: Mağdurların 3’ü olay öncesinde tehditler alıyordu. Bir vakada mağdur polis koruması talep etti; ancak polis talebi reddetmişti.

Tıbbi yardım: 8 mağdurdan 3’ü tıbbi yardım talebinde bulundu, 4’ü yardım talep etmedi, 1’inin durumuyla tanıkça bilinmiyordu. 3 mağdurdan 1’i sunulan tıbbi yardımın uygun, diğer 2’si kısmen uygun olduğunu aktardı.

Polise bildirim: 8 vakanın 5’i polise ihbar edildi, 2’si edilmedi, 1’i tanıkça bilinmiyor.

Polisin tavrı: 3 vakada polis mağduru destekleyici tutum aldı. Olaya bir nefret suçu olarak yaklaştı. 1 vakada polis ilgisizdi. Diğer vakada polis mağdura karşı alaycı ve hakaret edici bir tutum sergiledi.

Polise bildirmeme sebepleri: Polise ihbarda bulunmayan 2 mağdurdan 1’i bunun nedenlerini “tehdit edilmek”, “polis tarafından ifşa edilmekten korkmak” ve “faillerin bizzat kendi ailesinden olması” olarak ifade etti. Diğer mağdurun gerekçeleri ise “polisçe ayrımcılığa maruz bırakılmaktan kaçınmak” ile “başvurunun işe yarayacağına inanmamak” idi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 8 vakanın 1’i mahkemeye taşındı, 6’sı taşınmadı, 1’inin akıbeti tanıkça bilinmiyor.

Vakanın bildirildiği kurum: Tanığa göre 1 olayda mağdur, Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na şikâyette bulundu. Diğer 2 vaka LGBTİ örgütlerine bildirildi. 4 vaka hiçbir kuruma bildirilmedi. 1’inin durumu tanıkça bilinmiyordu.

TECAVÜZ

17 kişi tarafından yanıtlandı (11 mağdur, 6 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 7 vakada erkek, 4 vakada kadın, 1 vakada trans erkek, 4 vakada trans kadın olarak bildirildi. 1 vakada mağdur, cinsel kimliğini bilmediğini ifade etti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 3 vakada lezbiyen, 5 vakada biseksüel, 2 vakada heteroseksüel olarak tarif edildi. 1 vakada mağdur kendisinin, 1 vakada tanık mağdurun cinsel yönelimini bilmediğini ifade etti.

Mağdurların yaşları: 2 mağdur 6-12, 3 mağdur 12-18, 12 mağdur 18-30 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 17 tecavüz mağdurundan 5'i 18 yaşının altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2 vaka sabah, 3 vaka öğleden sonra, 6 vaka akşam, 6 vaka gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 17 tecavüz vakasının 5'ü mağdurun evinde, 3'ü evinin civarında, 3'ü barda, 2'si caddede, 1'i okulda, 1'i işyerinde, 1'i spor salonunda, 1'i piknik alanında gerçekleşti.

Coğrafi konum: Vakalardan 4'ü Ankara'da, 4'ü İstanbul'da, 3'ü İzmir'de, 2'si Mersin'de, 1'i Kayseri'de, 1'i Çanakkale'de, 1'i Uşak'ta, 1'i Kırklareli'de meydana geldi.

Saldırılar hakkındaki gerçekler: 17 mağdurun 6'sı olaydan önce takip ediliyordu. Mağdurlardan 5'i olaydan önce tehditler almıştı. 4 mağdur olay öncesinde polisten korunma talebinde bulundu, ancak talebine karşılık verilmedi.

Faillerin sayısı: 17 tecavüz vakasının 6'sında tek fail varken; 2'sinde failer iki kişi, 5'inde üç kişi, 4'ünde üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Toplam 17 vakadan 16'sında failer özel kişiler; 1'inde ise özel eğitim kurumundaki görevli idi. Tecavüz faileri 3 vakada mağdurların aile üyeleriydiler; 9'u tanıdığı başka birileri; 5'i tanımadığı kişilerdi.

Tıbbi yardım: 6 mağdur tecavüz sonrasında tıbbi yardım talebinde bulunurken 11 mağdur yardım talebinde bulunmadı. Sağlık hizmeti hakkında; 2 mağdur sunulanın uygun, 4 mağdur kısmen uygun olduğunu belirtti.

Psikolojik destek: 17 tecavüz mağdurunun 11'i, olay sonrasında aile veya arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. Sadece 2 mağdur psikolog veya psikiyatristten profesyonel yardım alırken, 3 mağdur LGBTİ örgütlerinden destek istedi. Profesyonel destek alan 2 mağdurun 1'i sunulan psikolojik desteği uygun, diğeri kısmen uygun şeklinde belirtti.

Polise bildirim: 17 tecavüz vakasının sadece 6'sı polise ihbar edildi. Bu oran silahla yaralamalarda 5/8 oldu.

Polisin tavrı: Polise bildirilen 6 vakadan 1’inde polis mağdura karşı destekleyici tavır sergilerken, diğer 5’inde polisin tavrı alaycı ve aşağılayıcı şekilde ifade edildi.

Polise bildirmeme sebepleri: Mağdurlardan 2’si, saldırganların tehditlerinden ötürü, 2’si failer kendi ailelerinden olduğu için polise ihbarda bulunmadı. 4 mağdur başvurunun işe yarayacağına inanmıyordu. Mağdurlardan 1’i polis şiddetinden korkuyordu. Diğer 1 mağdur polisin kendisine ayrımcılık yapacağını düşünerek, 1 diğeri de polis tarafından ailesine veya medyaya ifşa edilmekten çekindiği için uğradığı tecavüzü polise ihbar etmemeyi tercih etti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 17 tecavüz vakasından sadece 1’i mağdurca mahkemeye taşındı. 3 vakanın akıbeti tanıklarca bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: Söz konusu 17 vakadan 12’si hiçbir mekanizma-ya bildirilmedi. 3 vaka LGBTİ örgütlerine, 2 vaka Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na aktarıldı. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

DİĞER CİNSEL SALDIRILAR

14 kişi tarafından yanıtlandı. (11 mağdur, 3 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 6 vakada erkek, 5 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 1 vakada trans kadın olarak bildirildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 5 vakada gey, 5 vakada biseksüel, 3 vakada heteroseksüel olarak tanımlanırken; 1 vakada mağdur “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 6 mağdur 12-18, 6 mağdur 18-30, 2 mağdur 30-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 14 mağdurdan 6’sı 18 yaşının altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 4 vaka sabah, 3 vaka öğleden sonra, 2 vaka akşam, 5 vaka gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 14 vakadan 1’i evde, 2’si ev yakınında, 5’i okulda, 1’i hastanede, 1’i toplu taşıtta, 1’i barda, 3’ü caddede meydana geldi.

Coğrafi konum: 1’i Adana’da, 1’i İstanbul’da, 2’si Ankara’da, 4’ü İzmir’de, 1’i Sakarya’da, 2’si Manisa’da, 1’i Uşak’ta, 1’i Kocaeli’de ve 1’i Hatay’da gerçekleşti.

Saldırıların gerekçeleri: 10 vakada cinsel yönelim, 4 vakada cinsiyet kimliği, 5 vakada cinsiyet ifadesi, 3 vakada cinsiyet, 2 vakada din olarak ifade edildi.

Faillerin sayısı: Toplam 14 vakadan 3’ünde failer tek kişiydi. 2 vakada ikişer kişi, 3 vakada üçer kişi, 6 vakada üçten fazla sayıda kişi yer aldı.

Faillerin kimlikleri: 12 vakada failer özel kişilerdi. 1 vakada failer kamu görevlileriydi (polis memurları), 1’inde ise özel öğretim kurumu görevlileriydi.

Tıbbi yardım: 14 mağdurdan 6’sı yaralandı. 2 kişi tıbbi yardım talebinde bu-

lundu; 1’i bulunmadı; 3 vakanın tanıkları bunu bilmediklerini ifade etti. Tıbbi destek gören 2 mağdur da tedavi ve tavrı uygun bulduklarını ifade etti.

Psikolojik destek: 5 mağdur aile ve arkadaşlar dahil hiçbir destek almadı; sadece 2 mağdur psikolog veya psikiyatriste başvurdu. 1 vakanın tanığı bunu bilmiyordu.

Polise bildirim: 3 mağdur olayı polise ihbar ederken 11’i ihbar etmedi.

Polisin tavrı: Polis 1 vakada mağdura karşı destekleyici, 1 vakada alaycı veya aşağılayıcı, 1 vakada ilgisiz tavır sergiledi. Polis, hiçbir vakayı nefret suçu olarak algılamadı.

Polise bildirmeme sebepleri: 11 mağdurdan 4’ü işe yaramayacağını düşündüğü için, 5’i ihtiyaç duymadığı için, 1’i failler aile üyeleri olduğu için ihbar etmekten kaçındı. 2’şer vakada mağdurlar polis şiddetinden, ayrımcılığa uğramaktan veya ifşa edilmekten korktular. 1 olayda failler zaten polisti.

Mahkemeye taşınan vakalar: 1 vaka mahkemeye taşınırken, 11’i taşınmadı. 2 vakanın tanıkları bu durumu bilmiyordu.

6.3. SALDIRI

FİZİKSEL ŞİDDET

98 kişi tarafından yanıtlandı. (54 mağdur ve 44 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 50 vakada erkek, 8’inde kadın, 10’unda trans erkek, 24’ünde trans kadın, 2’sinde trans, 1’inde “gey”, 1’inde “nötrcins” olarak tarif edilirken, vakalardan 2’sinin mağdurları bunu bilinmiyordu.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 58 vakada gey, 7 vakada lezbiyen, 11’inde biseksüel, 10’unda heteroseksüel olarak tarif edildi. 1 tanık, mağdurun cinsel yönelimini “*trans kadın*” olarak tanımladı. Tanıklar 8 vakada “*emin değillerdi*”, 3 vakada ise “*bilmiyorlardı*”.

Mağdurların yaşları: 5 mağdur 6-12, 27 mağdur 12-18, 56 mağdur 18-30, 10 mağdur 30-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 98 fiziksel şiddet mağdurundan 32’si 18 yaşında ve altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Olaylar günün her saatinde gerçekleşti; ama çoğunlukla öğleden sonra, akşam ve gece vuku buldu.

Olayların gerçekleştiği yerler: 16 vaka evde, 15’i ev yakınında, 12’si okulda, 3’ü işyerinde, 1’i hastanede, 14’ü toplu taşıtta veya durağında, 17’si kafe/barda, 2’si LGBT buluşma mekanı veya çevresinde, 1’i polis merkezinde, 1’i devlet daire-sinde, 2 vaka kent parkında, 1’i piknik alanında, 13’ü caddede yaşandı.

Coğrafi konum: 25 vaka Ankara’da, 19’u İstanbul’da, 12’i İzmir’de, 3’ü Adana’da, 5’i Antalya’da, 4’ü Bursa’da, 2’si Gaziantep’te, 3’ü Kayseri’de, 7’si Mersin’de, 2’si

Manisa’da, 2’si Kocaeli’de, 2’si Hatay’da yaşanırken; Çanakkale, Balıkesir, Adana, Marmaris, Bodrum, Malatya, Denizli, Balıkesir, Uşak, Eskişehir, Tekirdağ ve Diyarbakır’da ise 1’er olay gerçekleşti.

Saldırıların hakkındaki gerçekler: 98 vakanın 29’unda mağdurlar önceden takip edilmişlerdi. 18 mağdur olaylar öncesinde tehdit edilmekte olduklarını ifade etti. Olayların 52’sinde mağdurlar saldırıların ardından daha fazla şiddetle tehdit edildiler. Kolluk kuvvetleri 7 mağdurun saldırı öncesindeki korunma taleplerini reddetti.

Faillerin sayısı: 98 vakanın 26’sında failer tek kişi iken, 21 vakada iki, 20 vakada üç, 31 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: 98 vakanın 89’unda failer özel kişilerdi. 5 vakada ise özel kurum çalışanlarıydı (4’ünde özel güvenlik görevlileri, 1’inde otobüs muavini). Kamu görevlilerinin faili olduğu 4 vakada ise bu kişiler polis memurları oldu.

Faillerin yaşları: 98 vakanın 18’inde failer 18 yaşında veya altındaydılar. Failler 75 olayda yetişkinlerdi. 5 vaka için failerin yaşlarından emin değillerdi.

Saldırıların gerekçeleri: 77 yanıtta cinsel yönelim, 46’sında cinsiyet kimliği, 32’sinde cinsiyet ifadesi, 18’inde cinsiyet, 6’sında “ırk” / etnik köken, 4’ünde din, 4’ünde yaş olarak belirtildi.

Yaralanmalar: 98 mağdurun 54’ü yaralandı.

Tıbbi yardım: 98 mağdurdan 19’u tıbbi yardım talebinde bulundu. Bunlardan 7’si yaklaşımın uygun olduğunu belirtirken, 9’u kısmen uygun, 3’ü ise uygunsuz olduğunu ifade etti.

Psikolojik destek: 98 vakanın 27’sinde mağdurlar hiçbir destek almazken, sadece 10 mağdur psikologa veya psikiyatriste başvurdu. 11 mağdur LGBTİ örgütlerinden destek istedi. Psikolog veya psikiyatrist desteği gören 10 mağdurdan 2’si yardımın uygun, 4’ü kısmen uygun olduğunu belirtirken, 4’ü olumsuz ifade kullandı.

Polise bildirim: 98 vakanın 27’si polise ihbar edilirken 62’si ihbar edilmedi. 9 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: 4 vakada polis mağdurları destekleyici tutum sergiledi, 9’unda ilgisiz davrandı, 4’ünde standart (nötr), 8’inde alaycı veya aşağılayıcı, 1’inde şiddetli/ters davranış sergiledi. Polis 1 olayı ise örtbas etmeye çalıştı. Mağdur ve tanık ifadelerine göre, 27 olayın 4’ünde polis olayı nefret suçu olarak algıladı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 98 vakanın 3’ü mahkemeye taşındı, 77’si taşınmadı. 18 vakada ise tanıklar olayın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

Vakanın bildirildiği kurum: 98 vakanın 14’ü LGBTİ örgütlerine, 2’si Türkiye İnsan Hakları Kurumu’na, 3’ü idari şikâyet mekanizmalarına rapor edildi. 20 tanık olayın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

6.4. MÜLKE ZARAR

17 kişi tarafından yanıtladı. (11 mağdur, 6 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 11 vakada erkek, 1 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 3 vakada trans kadın olarak tarif edildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 9 vakada gey, 1’inde lezbiyen, 2’sinde biseksüel, 3’ünde heteroseksüel, 1’inde “panseksüel” olarak tanımlandı. 1 tanık mağdurun cinsel yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: Mağdurlar; 1 vakada 6-12, 5 vakada 12-18, 9 vakada 18-30, 2 vakada 30-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 17 mağdurun 6’sı 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 2’si sabah, 6’sı öğleden sonra, 7’si akşam, 2’si gece gerçekleşti.

Olayların gerçekleştiği yerler: 4 vaka evde, 1’i ev civarında, 5’i okulda, 1’i işyerinde, 1’i polis merkezinde, 1’i kafe/barda, 4’ü diğer kamusal alanlarda meydana geldi.

Coğrafi konum: Vakaların 4’ü Ankara’da, 4’ü İstanbul’da, 3’ü Gaziantep’te meydana gelirken; Çanakkale, Eskişehir, Kocaeli, Uşak, Samsun ve Antalya’da 1’er vaka gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 4 vakada failer tek kişi iken, 1 vakada iki kişi, 3 vakada üç kişi, 9 vakada üçten çok fail vardı.

Saldırılar hakkındaki gerçekler: Mağdurlar mülke zarar yanında 17 vakanın 14’ünde nefret söylemine, 10’unda kendilerine dönük fiziksel şiddete maruz kaldılar. 2 vakada tecavüz eylemi de oldu. Vakaların 3’ünde cinayete teşebbüs de söz konusuydu. Vakaların 6’sında mağdurlar cinsel tacize uğradılar. 17 mağdurdan 3’ü saldırı öncesinde tehdit edilmişti.

Faillerin kimlikleri: 17 vakanın 16’sının faili özel kişilerdi. Bir vaka özel güvenlik görevlilerince gerçekleştirildi. Özel kişilerden 3’ü mağdurların aile fertleriydi. Diğer 3 suç yine mağdurlarca tanınan kişilerce işlendi. 10 vakada tanıklar faillerin kimliklerini bilmiyordu.

Yaralanmalar: 9 vakada mağdurlar yaralandılar.

Tıbbi yardım: 3 mağdur tıbbi yardım talebinde bulundu. Bu üç mağdurdan 1’i kendisine dönük tedavi ve tavrın uygun, 1’i kısmen uygun, 1’i uygunsuz olduğunu ifade etti.

Psikolojik destek: 3 mağdur psikolog veya psikiyatrist desteği aldı. 7 mağdur arkadaşları ve ailesi dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. Profesyonel yardım alan 3 kişiden 1’i desteğin uygun, 1’i kısmen uygun, 1’i uygunsuz olduğunu belirtti.

Polise bildirim: 17 vakadan sadece 4’ü polise ihbar edilirken 11’i ihbar edilmedi. 2’sinin akıbeti tanıklarca bilinmiyordu.

Polisin tavrı: Polis, mağdura karşı 1 vakada destekleyici, 1 vakada ilgisiz, 2 vakada alaycı veya aşağılayıcı tavır aldı.

Bildirmeme sebepleri: Genel sebepler “başvurunun işe yarayacağına inanma”, “polisten korkma”, “polisçe aileye veya medyaya ifşa edilmekten korkma”, “polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak istememe” oldu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 19 vakanın 2’si mahkemeye taşındı.

Vakanın bildirildiği kurum: 1 vaka idari şikâyet mekanizmalarına bildirildi.

6.5. KUNDAKLAMA

Mağdur veya tanıklarca herhangi bir kundaklama vakası bildirilmedi.

6.6. TEHDİTLER VE PSİKOLOJİK ŞİDDET

Alıkonulma veya tecrit edilme (14), kovalanma/takip edilme (70), şiddet tehdidi (106), cinsel taciz (47)

Anketin uygulandığı esnada 4 mağdur ciddi ölüm tehditleri alıyor olduklarını söylediler.

ALIKONULMA VEYA TECRİT EDİLME

14 kişi tarafından rapor edildi. (12 mağdur, 2 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 7 vakada erkek, 3 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 1 vakada trans kadın olarak tarif edildi. 1 vakanın mağduru ise “*cinsiyetin toplumsal olduğunu, cinsiyete inanmadığını*” belirtti.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 7 vakada gey, 4’ünde lezbiyen, 1’inde biseksüel, 1’inde ise “*etiketlenme sonrası*” olarak belirtildi. 1 tanık, mağdurun cinsel yöneliminden “emin değildi”.

Mağdurların yaşları: 14 mağdurdan 1’i 6-12 yaş aralığında, 5’i 12-18 aralığında, 8’i ise 18-30 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 14 mağdurdan 6’sı 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: 1’i sabah, 6’sı öğleden sonra, 5’i akşam, 2’si gece yaşandı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 9 vaka evde, 2’si okulda, 2’si kafe/barda, 1’i işyerinde meydana geldi.

Coğrafi konum: 4’ü Ankara’da, 3’ü İstanbul’da, 2’si Mersin’de, 1’i Gaziantep’te, 1’i İzmir’de, 1’i Uşak’ta, 1’i Kocaeli’nde ve 1’i Yozgat’ta gerçekleşti.

Saldırıları hakkında gerçekler: Alıkonulma eylemleri süresince; 5 vakada öldürmeye teşebbüs, 2 vakada tecavüz, 2 vakada cinsel saldırı, 11 vakada fiziksel şiddet, 2 vakada silahla yaralama, 12 vakada kesintisiz nefret söylemi ve 12

vakada aşırı şiddet tehdidi (işkence) eşlik etti. 14 mağdurdan 7’si alıkonulma öncesinde takip edildiklerini aktardı. 1 mağdur saldırı öncesi tehdit edilmişti. 1 olay öncesinde kolluk kuvvetleri mağdurun korunma talebini reddetmişlerdi.

Faillerin sayısı: 14 vakanın 2’sinde saldırganlar tek kişi, 3’ünde iki kişi, 2’sinde üç kişi, 7’sinde üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler 14 vakadan 12’sinde özel kişiler; 1 vakada özel eğitim kurumunda rehber öğretmen; 1 vakada kamu görevlileri (polis memurları) idi. Özel kişilerin fail olduğu vakalardan 6’sında mağdurun aile üyeleri, 1 vakada partneri, 3 vakada mağdurun tanıdığı başka birileri, 2 vakada tanımadığı kişiler fail durumundaydı.

Yaralanmalar: 14 mağdurun 7’si yaralandı.

Tıbbi yardım: Tıbbi yardıma başvuran tek mağdur, sunulan yardımı uygun ve yeterli olarak nitelendirdi.

Psikolojik destek: Mağdurlardan sadece 4’ü olaydan sonra profesyonel destek aldı. 14 mağdurun 5’i aile ve arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmedi. Profesyonel destek alan 4 mağdurdan 1’i desteği uygun, 1’i kısmen uygun, 2’si ise uygunsuz buldu.

Polise bildirim: 14 vakanın 5’i polise ihbar edildi; 8’i edilmedi. 1 vakanın akıbeti tanık tarafından bilinmiyordu. 1 olayda mağduriyet zaten polisin Facebook hesabındaki paylaşımları üzerinden mağduru ailesine ifşa etmesi üzerine oluşmuştu.

Polisin tavrı: Kendilerine bildirilen 5 vakadan 1’inde polis destekleyici, 1’inde ilgisiz, 3’ünde alaycı veya aşağılayıcı tavır gösterdi.

Polise bildirmeme sebepleri: Genel gerekçeler “başvurunun işe yaramayacağını düşünme”, “faillerin mağdurun ailesinden olması”, “polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilme korkusu”, “polis tarafından ayrımcılığa tabi tutulma korkusu” ve “polis korkusu” oldu.

Mahkemeye taşınan vakalar: 14 vakanın 1’i mahkemeye taşındı; 12’si taşınmadı; 1’inin akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 14 vakanın 1’i idari şikayet mekanizmasına bildirildi. 12 vaka LGBTİ örgütleri dahil hiçbir kuruma rapor edilmedi. 1 vakanın akıbeti tanıkça bilinmiyordu.

TAKİP / KOVALAMA

70 kişi tarafından rapor edildi. (49 mağdur, 21 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 32 vakada erkek, 16 vakada kadın, 7 vakada trans erkek, 7 vakada trans kadın, 3 vakada “*kuir*”, 1 vakada “*eşcinsel*”, 1 vakada “*biseksüel*” olarak tarif edildi. 2 vakada mağdurlar, 1 vakada tanık bunu “bilmiyordu”.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 35 vakada gey, 13’ünde lezbiyen, 10’unda biseksüel, 5’inde heteroseksüel, 1’inde “*değişken* yönelim”, 1’inde “*kuir*” olarak tarif edildi. Tanıklar 4 vakada mağdurun cinsel yöneliminden “*emin değildi*”; 1 vakada ise tanık bunu “bilmiyordu”.

Mağdurların yaşları: 1 vakada mağdur 6-12, 24 vakada 12-18, 42 vakada 18-30, 3 vakada ise 30-45 yaş aralığındaydı.

Çocuk mağdurlar: 70 mağdurun 25’i 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleşme zamanları: Vakaların 6’sı sabah, 28’i öğleden sonra, 22’si akşam, 14’ü gece meydana geldi.

Olayların gerçekleştiği yerler: Vakaların 26’sı ev yakınında, 16’sı okulda veya okul çıkışında, 2’si işyeri çıkışında, 3’ü toplu taşıma sisteminde, 16’sı kafe/bar çıkışında, 3’ü kent parklarında, 4’ü caddede gerçekleşti.

Saldırılar hakkında gerçekler: Takip edilme olaylarının ardından; 1 vakada cinayet, 7 vakada cinayete teşebbüs, 6 vakada tecavüz, 6 vakada cinsel saldırı, 29 vakada fiziksel şiddet, 4 vakada silahla yaralama ve 20 vakada cinsel taciz gerçekleşti. 40 vakada mağdurlar aşırı şiddet (işkence) ile tehdit edildiler.

Faillerin sayısı: Failler 17 vakada tek kişi, 13 vakada iki kişi, 13 vakada üç kişi, 27 vakada ise üçten fazla sayıda kişiydi.

Faillerin kimlikleri: Failler vakaların 61’inde özel kişiler oldular. 4’ünde kamu görevlileri (3’ünde polis memurları, 1’inde öğretmen), 5’inde özel kurum çalışanı profesyonellerdi (2 vakada işveren, 2 vakada özel güvenlik görevlileri, 1 vakada özel eğitimi kuruluşu çalışanı).

Psikolojik destek: 70 mağdurun 8’i profesyonel destek aldı. 31 mağdurun olay sonrasında aile ve arkadaşlar dahil hiçbir psikolojik destek görmediği ifade edildi.

Polise bildirim: 70 vakanın 8’i polise ihbar edildi, 58’i edilmedi, 4’ünün akıbeti tanıklarca “bilinmiyordu”.

Polisin tavrı: 8 vakanın 4’ünde polis ilgisiz tutum sergilerken 3’ünde alaycı veya aşağılayıcı, 1’inde nötr (standart) idi.

Bildirmeme sebepleri: Polise ihbarda bulunmamayı tercih eden 58 mağdurun 41’i “başvurunun işe yarayacağına inanmıyordu”. 22 mağdur “polis tarafından aileye veya medyaya ifşa edilmekten korktuğunu”, 20 mağdur “polis tarafından ayrımcılığa uğratılmaktan çekindiğini” ve 13’ü “polisten korktuğunu” ifade etti. 2 vakanın polise bildirilmeme gerekçesi “failin zaten polis olması” iken, 8 vakada gerekçe “faillerin mağdurun aile üyeleri olması” olarak gösterildi.

Mahkemeye taşınan vakalar: 70 vakanın sadece 1’i mahkemeye taşındı, 61’i taşınmadı. 8 vakanın tanıkları vakanın mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyordu.

Vakanın bildirildiği kurum: 7 vaka LGBT örgütlerine, 2 vaka Türkiye İnsan

Hakları Kurumu’na, 1 vaka idari şikâyet mekanizmalarına, 1’i okulun rehberlik servisine bildirildi. 21 tanığın 8’i vakanın rapor edilip edilmediğini bilmiyordu.

Not: Bu bölümden itibaren ele alınacak ihlallerin tamamına yakını yukarıda açıklanan vakalara onlarla aynı esnada eşlik ettiği için, sadece belirli kapsamlarda açıklanacaklardır. Aşağıdaki kategoriler ile ilgili daha ayrıntılı istatistiki bilgi için Kaos GL Derneği ile iletişime geçilebilir.

ŞİDDET TEHDİDİ

106 kişi tarafından rapor edildi. (70 mağdur, 36 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 56 vakada erkek, 13’ünde kadın, 8’inde trans erkek, 18’inde trans kadın, 2’sinde trans, 3’ünde “*kuir*”, 1’inde “*biseksüel*”, 1’inde “*tanımsız*” olarak tarif edildi. 3 vakanın mağdurları kendi cinsel kimliklerini bilmediklerini ifade ederken, 1 vakanın tanığı mağdurun cinsiyetlerini veya cinsiyet kimliklerini bilmiyordu.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 60’ında gey, 11’inde lezbiyen, 13’ünde biseksüel, 7’sinde heteroseksüel, 1’inde “*panseksüel*”, 1’inde “*kuir*”, 1’inde “*etiketlenme sonrası*” olarak tarif edildiler. Mağdurlar 2, tanıklar 4 vakada “*emin değillerdi*”. 6 vakada tanıklar “*bilmiyorlardı*”.

Çocuk mağdurlar: 106 mağdurun 37’si 18 yaşında veya altındaydı.

Olayların gerçekleştiği yerler: 106 vakanın 21’i evde, 11’i evin civarında, 15’i okulda, 3’ü işyerinde, 9’u toplu taşıtta, 19’u kafe/barda, 8’i internette, 2’si polis merkezinde, 2’si LGBT buluşma mekânı veya civarında, 13’ü caddede, 4’ü kent parkında gerçekleşti.

Faillerin kimlikleri: 106 vakanın 97’sinde failler özel kişilerdi. 4 vakada failler özel kurum çalışanları oldular (1 işveren, 1 eğitmen, 2 özel güvenlik görevlisi); 5’inde kamu görevlileriydi (1 rehber öğretmen, 4 polis memuru).

CİNSEL TACİZE UĞRAYAN MAĞDURLAR

47 kişi tarafından yanıtlandı. (31 mağdur, 16 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar 23 vakada erkek, 14 vakada kadın, 2 vakada trans erkek, 7 vakada trans kadın, 1 vakada “*eşcinsel*” olarak belirtildi.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar vakaların 20’sinde gey, 6’sında lezbiyen, 10’unda biseksüel, 4’ünde heteroseksüel olarak tarif edildiler. Mağdurlar 1, tanıklar 3 vakada “*emin değillerdi*”. 3 vakada tanıklar “*bilmiyorlardı*”.

Çocuk mağdurlar: 47 vaka içinde 10 mağdur 18 veya daha küçük yaşta idi.

Olayların gerçekleştiği yerler: 3 vaka evde yaşanırken; 8’i evin yakınında, 7’si okulda, 1’i işyerinde, 1’i hastanede, 10’u kafe/barda, 3’ü toplu taşıtta veya durağında, 1’i polis merkezinde, 5’i internette, 2’si kent parkında ve 6’sı caddede gerçekleşti.

Faillerin sayısı: 47 vakanın 18’inde failler tek kişi, 11 vakada iki kişi, 7 vakada üç kişi, 11 vakada üçten fazla kişilerdi.

Faillerin kimlikleri: Failler 39 vakada özel kişilerdi. 3 vakada failler özel kurum görevlileriydi (1 vakada özel güvenlik görevlisi ve 1 vakada özel eğitim kurumu çalışanı). 5 vakanın failleri ise kamu görevlileriydi (4 vakada polis memurlar ve 1 vakada sağlık personeli).

Polise bildirim: 47 vakanın 5’i polise ihbar edilirken 36’sı ihbar edilmedi. 4 tanık olayın ihbar edilip edilmediğini bilmiyordu.

Polisin tavrı: Vakaların 1’inde ilgisiz, 3’ünde alaycı veya aşağılayıcı iken, sadece 1’inde mağduru destekleyici idi. Hiçbir vakada polis olayı bir nefret suçu olarak algılamamıştı.

Mahkemeye taşınan vakalar: 47 vaka içinde sadece 1 vaka mahkemeye taşındı. 9 vakanın tanıkları vakaların mahkemeye taşınıp taşınmadığını bilmiyorlardı.

6.7. ÖNYARGI SAİKLİ DİĞER VAKALAR

Hakaret veya sözlü taciz (295), sağlık veya diğer kamu hizmetlerine erişime izin verilmemesi (13), kolluk kuvvetlerince korunma talebinin reddedilmesi (10), diğer (9).

HAKARET VEYA SÖZLÜ TACİZ

295 kişi tarafından yanıtlandı. (172 mağdur, 123 tanık)

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: Mağdurlar vakaların 147’sinde erkek, 53’ünde kadın, 29’unda trans erkek, 34’ünde trans kadın, 9’unda trans, 5’inde “*kuir*”, 2’sinde “*gey*”, 1’inde “eşcinsel”, 1’inde “biseksüel”, 1’inde “cinsiyetsiz”, 1’inde “*feminen*” olarak tarif edildi. 4 vakada mağdurlar cinsel kimliklerini tanımlamadıklarını ifade ettiler. 5 mağdur, 3 tanık bunu “bilmiyordu”.

Mağdurların cinsel yönelimleri: Mağdurlar 161 vakada gey, 44 vakada lezbiyen, 38 vakada biseksüel, 20 vakada heteroseksüel, 3 vakada “*kuir*”, 2 vakada “*panseksüel*”, 1 vakada “*etiketlenme sonrası*”, 1 vakada “*trans kadın*” olarak tanımlanırken; 5 vakada mağdurlar, 12 vakada tanıklar bundan “*emin değillerdi*”. 8 vakada tanıklar bunu “*bilmiyorlardı*”.

Çocuk mağdurlar: 295 mağdurdan 84’ü 18 yaşında veya daha küçüktü.

Faillerin kimlikleri: Vakaların 249’unda failler özel kişilerdi. 15’inde kamu görevlileri bu suçu işledi (9 vakada polis memurları, 2 vakada savcılar, 3 vakada öğretmenler, 1 vakada sağlık personeli). Failler 24 vakada özel kurum görevlileri idi (6 vakada işverenler, 4 vakada eğitimciler, 2 vakada sağlık personeli, 11 vakada özel güvenlik çalışanları, 1 vakada otobüs muavini).

SAĞLIK VEYA DİĞER KAMU HİZMETLERİNE ERİŞİMİN REDDİLMESİNE DAİR

2 EMSAL VAKA

VAKA I

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 18-30 yaş aralığında

Olayın gerçekleştiği yer: Hastane

Coğrafi konum: Ankara

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur, devlet hastanesine başvurusu esnasında cinsiyet ifadesi nedeniyle “Bu ne hal böyle oğlum!” tepkisi aldı. Halinde bir şey olmadığını, eşcinsel olduğunu ifade ettikten sonra kayır memurları tarafından hakarete ve sözlü tacize uğradı ve “kendisi gibi tiplerle uğraşamayacakları” ifade edilerek hastane başvurusu engellendi.

Faillerin sayısı: İki

Faillerin kimlikleri: Sağlık personeli

Tanık sayısı: Üçten fazla sayıda

Tanık tepkisi: Sadece seyrettiler.

Psikolojik etki: Artık hastaneye gitmekten korkuyor.

Psikolojik destek: Yaşadıklarını sadece arkadaşlarına anlattı; “Olur böyle şeyler, takma,” deyip geçiştirdiler.

Polise bildirim: Bildirmedi.

Rapor etmeme sebepleri: Başvurunun işe yarayacağını düşünmedi. Üstüne, polis tarafından ötekileştirilmekten çekindi.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: Mağdur şikayet edebileceği kurumların hiçbirinden haberdar değildi. Herkesin ortasında aşağılandığı için oradan hızla uzaklaşma ve bir daha asla dönmek istedi.

VAKA II

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 12-18 yaş aralığında.

Olayın gerçekleştiği yer: Okul

Coğrafi konum: Antalya

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur, okul arkadaşlarının fiziksel saldırısına ve “elle cinsel tacize” uğradı; okul kitapları yırtılıp atıldı. Rehberlik servisine başvurduğunda “kendisine çekidüzen vermesi gerektiği, bunu yapmadıkça rehberliğin ya da okul yönetiminin kendisine yardımcı olamayacağı” ifade edildi.

Faillerin sayısı: Üçten fazla sayıda kişi.

Faillerin kimlikleri: Kamu görevlisi (rehberlik uzmanı).

Görgü tanığı sayısı: Onlarca öğrenci ve birkaç öğretmen fiziksel saldırıyı gördü ama “seyretmekle yetindiler”.

Görgü tanıklarının tepkisi: Çoğu seyretmekle yetindi. Öğrencilerin bir kısmı alaycı bakışlar attı. Bu canını daha çok acıttı.

Yaralanma: Morluklar ve kızarıklar.

Tıbbi yardım: Hastane hizmetlerine başvurmadı.

Psikolojik etki: Aşağılanmış ve dışlanmış hissetti. Okul hayatı kötü şekilde etkilendi. Devamsızlık yapmaya başladı. Sağlık raporları alarak okula gitmemeye çalıştı. Ankete yanıt verdiği sırada bir başka okula geçmek için harekete geçmişti.

Psikolojik destek: Mağdur, ailesine açtı; olayı da açtı. Birlikte psikiyatriste gittiler ve ilaç kullanmaya başladı. Halen kullanıyor. Psikiyatristin tavrını ve tedaviyi “uygun” olarak görüyor.

Polise rapor etme: Olayı polise ihbar etmedi. Başvurunun işe yarayacağına inanmıyordu. Ayrıca polis tarafından ayrımcılığa uğratılmak veya medyaya ifşa edilmekten çekindi.

Vakanın mahkemeye taşınması: Mahkemeye taşınmadı.

KOLLUK KUVVETLERİNCE KORUNMA TALEBİ REDDİ (10 VAKA)

Yanıtlayan kişiler: 6 mağdur, 4 tanık.

Mağdurların cinsiyetleri ve cinsiyet kimlikleri: 4 vakada erkek, 4 vakada trans kadın, 1 vakada kadın, 1 vakada trans erkek

Mağdurların cinsel yönelimleri: 5 vakada gey, 2 vakada biseksüel, 3 vakada heteroseksüel.

Mağdurların yaşları: 2 vakada 12-18, 6 vakada 18-30, 2 vakada 30-45 yaş aralığında.

Coğrafi konumlar: 3’ü Ankara, 2’si İzmir, 1’i İstanbul, 1’i Manisa, 1’i Mersin, 1’i Uşak, 1’i Erzurum.

Gerçekler: Korunma taleplerinin 2’si cinayete teşebbüs, 4’ü tecavüz vakalarının ardından reddedilmişti.

EMSAL VAKA

Yanıtlayan kişi: Mağdur

Mağdurun cinsiyeti ve cinsiyet kimliği: Erkek

Cinsel yönelimi: Gey

Mağdurun yaşı: 18-30 yaş aralığında

Olayın gerçekleştiği yer:

Coğrafi konum: Uşak

Saldırı hakkında gerçekler: Mağdur, aynı sokakta yaşadığı ve daha önceki tehditlerinden gey olduğunu bildiklerini düşündüğü kalabalık (üç kişiden fazla) bir grubun taşlı sopalı saldırısına uğradı. Olay sabah işe giderken erken saatte oldu; bu açıdan organize bir durum olarak algıladı. Çevrede aynı mahalleden çok sayıda görgü tanığı vardı; onlar da saldırganlara sözleriyle destek verdiler. Mağdur, anketi yanıtladığı esnada halen ölüm tehditleri alıyordu. Evine gitmekten çekiniyordu ve yaşadığı mahalleye yalnız girmemeyi tercih ediyordu. Yaşadığı mahallenin değil, bir başka yerin polis karakoluna başvurdu. Oradaki amir polis ilgisiz davrandı ve “sorunu üstlenmek istemedi”; birkaç polis ise alaycı ve aşağılayıcı sözler söylediler.

Faillerin sayısı: Üç kişiden fazla sayıda.

Faillerin kimlikleri: Özel kişiler (mağdurun tanıdığı kişiler)

Tanık sayısı: Üçten fazla sayıda

Tanık tepkisi: Saldırganları desteklediler.

Yaralanma: Çenesinde, kollarında ve bacaklarında şişlikler ve morluklar.

Tıbbi yardım: Mağdur, olayın daha da büyümesinden çekindiği için hastaneye gitmedi; tanıdığı bir doktor arkadaşından destek aldı.

Psikolojik etki: Ciddi psikolojik sorunlar yaşadığını, yaşadığı kentten kaçmak istediğini ifade etti. “Ötekilendim, kendimi böcek gibi hissediyorum.” dedi.

Psikolojik destek: Yaşadıklarını sadece doktor arkadaşıyla paylaştığını, ondan gördüğü desteğin ise psikolojik bir yanı olduğunu hissetmediğini ifade etti.

Polise bildirim: Bildirdi.

Polisin tavrı: Polis amiri ilgisiz davranırken, birkaç memur alaycı ve aşağılayıcı sözler söyledi.

Vakanın mahkemeye taşınması: Hayır.

Kuruma bildirim: Mağdur şikayet edebileceği kurumların hiçbirinden haberdar değildi.

7. EKLER

Cinsel yönelim veya cinsiyet kimliği ne anlamlara gelir?

Yogyakarta İlkeleri'nde geçtiği şekliyle;

cinsel yönelim, bireyin, kendi cinsine, karşı cinsle veya birden fazla cinsle karşı derin duygusal, romantik ve cinsel yönelim duyma ve bu cinsten bireylerle mahrem ilişkilerde ve cinsel ilişkide bulunma yeteneği olarak;

cinsiyet kimliği, her bireyin, doğuştan gelen cinsiyetine uygun düşün düşmesin, dış görünüşünün veya bedensel işlevlerinin tıbbi, cerrahi veya başka yöntemlerle iradi değişikliklerini de içerebilecek; bedensel bilinç, giyim kuşam, söz ve davranışlar da dâhil olmak üzere, özel ve kişisel cinsiyetini duyumsaması ve yaşaması olarak anlaşılmaktadır.

Nefret suçu nedir? (AGİT'in tanımı)

Nefret suçu, önyargı saikli olarak toplum içerisindeki belirli bir gruba yönelik işlenen suç türüdür. Cezai bir suçun nefret suçu olarak nitelendirilmesi için iki kriteri karşılaması gerekir:

- Suç, idaresi altında bulunduğu adli yargının ceza kanununda suç olarak tanımlanmış olmalıdır.
- Suç, önyargı saikli olarak işlenmiş olmalıdır.

“Önyargı saikli” demek, failin, suç hedefini *korunan özelliklere* dayanarak seçmesi demektir.

“Korunan özellik”; “ırk”, din, etnik köken, dil, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, engellilik, sağlık statüsü ve benzeri bir toplumsal kesim tarafından paylaşılan temel veya çekirdek özelliktir.

Nefret suçunun hedefi, korunan özellikleri paylaşan bir gruba bağlantısı olan bir birey, birden fazla sayıda birey veya mülk olabilir.

Çoğu Avrupa ülkesinde ulusal ceza kanunlarına göre suç sayılan eylemler

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
1. Cinayet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin hayatını kaybetmesine sebep olan tüm saldırı biçimleri
2. Aşırı fiziksel şiddet		<ul style="list-style-type: none"> Bir bireyin fiziksel zarar görmesine sebep olma potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Örneğin kundakçılık veya Molotof kokteyli atılması gibi bir mülke yönelik olarak gerçekleştirilen ve o mülkte yaşama, o esnada mülkü ziyaret etme gibi gerekçelerle söz konusu mülkün içerisinde bulunan insanları öldürme potansiyeline sahip tüm saldırı biçimleri Bombalı mektup da dâhil bombalar. Buna patlayan veya etkisiz hale getirilmiş, bu nedenle de hayati tehlike arz eden tüm uygulanabilir/filizlenebilir bombalar dâhildir. Bu kategori ayrıca yapılan incelemede yanlış kurulduğu ve dolayısıyla bozulduğu anlaşılabilirse bile göndericisi tarafından filizlenebilir olması hedeflenmiş tüm cihazlar dâhildir. Adam kaçıрма Ateş etme Silahla veya zarar vermek için kullanılacak bir objeyle saldırı
	Cinsel saldırı	<p>Cinsel şiddet eylemleri mağdurun hayat arkadaşı (evli veya değil), eski hayat arkadaşı, aile üyesi veya aynı evi paylaştığı kişi tarafından gerçekleştirilebilir.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tecavüz¹⁰. Cinsel saldırı¹¹. Yardım sunan bir profesyonelle cinsel istismar, bir başka deyişle yardım sunan bir profesyonelle (doktor, terapist, sağlık görevlisi, öğretmen, rahip, profesör, polis memuru, avukat, vs.) bir müşteri/hasta arasındaki tüm cinsel iletişim biçimleri. <p>İstenmeyen cinsel girişimler, cinsel iyilik talebi ve cinsel doğanın sözlü veya fiziksel olarak ortaya konması da dâhil cinsel taciz.</p>
3. Saldırı		<ul style="list-style-type: none"> Bir veya birden fazla insanı hedef alan ve hedeflerin hayatları için tehlike arz etmeyip ciddi olmayan tüm fiziksel saldırı türleri. Bu, alt seviye saldırıları içerir. Saldırı girişimi, meşru müdafaa veya mağdurun kaçması nedeniyle başarısız olan saldırıdır. Bir veya birden fazla insana bir obje fırlatma, objenin hedefi bulmadığı vakalar da dâhil.

10 Tecavüz; vajinal, anal veya oral penetrasyon da dâhil olmak üzere zorla cinsel ilişkiye girilmesi eylemi olarak tanımlanabilir. Penetrasyon bir uzuv veya bir objeyle olabilir. Tecavüz mağdurları tehditler veya fiziksel araçlarla ilişkiye zorlanabilir. Herkes tecavüz mağduru olabilir: kadınlar, erkekler veya çocuklar, heteroseksüel veya eşcinsel.

11 Cinsel saldırı; tecavüze veya tecavüz girişimine varmayan, istenmeyen cinsel temas olarak tanımlanabilir. Buna cinsel anlamda dokunmalar ve kucaklamalar da dâhildir.

Kategori	Alt Kategori	Tarifi
4. Mülke zarar		<ul style="list-style-type: none"> Mülkü hedef alan ve hayati tehlike arz etmeyen tüm saldırı türleri. Buna küfürlü sloganla veya işaretle boyama veya mülke çıkartma veya poster yapıştırma veya grafiti uygulaması veya mülk sahibi ve LGBTİ toplulukları arasında bir ilişki sezildiği için mülkün özellikle hedef alındığının belli olduğu noktalarda mülke hasar verme de dâhildir. LGBTİ topluluğu üyelerinin arabalarına veya diğer kişisel eşyalarına, bu sebepten ötürü hedef alındıklarının belli olduğu noktalarda zarar verme.
5. Kundaklama		<ul style="list-style-type: none"> Hayati tehdit eden hiçbir unsurun olmadığı bir noktada mülkte kasten yangın çıkarma eylemi, örneğin saldırı esnasında binada kimse yaşamıyorsa. Başarısız girişimler, örneğin ateşin tutuşmadığı veya kundakçının rahatsız edildiği noktalar
6. Tehditler ve psikolojik şiddet		<ul style="list-style-type: none"> Tüm açık ve spesifik tehditler, sözlü veya yazılı. Eğer tehdit açık ve spesifik değilse vaka kötü niyetli davranış olarak kaydedilebilir. Aldatmaca olduğu anlaşılan bütün “bombalar”. Buna gerçek bir cihaz gibi görünecek şekilde tasarlanmış ancak kullanılabılır olması hedeflenmemiş her şey dâhildir, örneğin patlayıcı malzeme içermeyen bir düzenek. Takip, istenmediği halde tekrar eden iletişimler de dâhil (telefonla arama, e-posta, mektup, beklenmedik zamanda ortaya çıkma, vb.), bireyi bekleme amacıyla bir yerde durma veya bireyi izleme, bireyi ve/veya aile üyelerini tehdit etme Bireyin LGBTİ topluluğu mensubu olduğunu halka, kişinin aile fertlerine veya çalıştığı yerdeki kişilere açıklama iddiasıyla şantaj yapma Özgürlüğün kısıtlanması (örn: kişiyi kilitlemek) Karalama, örneğin kişinin LGBTİ kimliğini ifşa etme. Zorbalık (örn: okulda, işyerinde)

Önyargı saikiyle gerçekleştirilen diğer olaylar (7’nci kategori)

Bu olaylar, ulusal ceza hukukuna göre suç olarak sayılabilir veya sayılmayabilir. Bu maddeler, LGBT-fobik unsurlar içerdiğinden izlenmesi önem taşır.

Kötü davranışlar	Nefret söylemi	<ul style="list-style-type: none"> Bireylerin hedef alınmadığı sözlü ve yazılı kötü davranışlar (belirli bir kişiye yönelilmeyen genel homofobik ve transfobik yorumlar). İnternet ve sosyal medya aracılığıyla gerçekleştirilen davranışları da kapsar. Bireylerin hedef alındığı sözlü saldırı. Yüz yüze veya telefonla yapılabilir. Yanlışlıkla LGBT toplumuna üye olmayan bireylere yönlendirilen ve bu bireyler tarafından duyulan konuşmaları da kapsar. Bireylerin hedef alındığı yazılı saldırı. Eposta, telefon, SMS, ve sosyal medya (Facebook, Twitter vb.) veya hedefli mektupları da (belirli bir bireye veya birey hakkında yazılan mektuplar) kapsar. Bireylere gönderilen LGBT topluluğu veya bireyler hakkında hakaret dolu yorumlar içeren yazılı belgeleri de kapsar. Alıcı bireylerin LGBT toplumundan olup olmaması bu bağlamda önem teşkil etmez. Hakaret içeren broşürlerin, epostaların veya diğer yayınların kitlelere gönderilmesi ise Literatür kategorisinde ayrıca ele alınacaktır. Kamuya yönelik nefret söylemleri (örnekse, politikacıların konuşmaları)
	Literatür ve müzik	<ul style="list-style-type: none"> Seri üretim sonucu hazırlanan ve birden fazla alıcıya yollanan hakaret içerikli literatür ve müzik. Bu kategori, bireysel nefret maillerinden ziyade, kitlelere yönelik mailleri kapsar. Bireylere yönelik nefret mailleri, (içeriğine bağlı olarak) Kötü davranışlar veya Tehdit bölümlerinde ele alınmıştır. Alımlayıcının LGBT toplumuna üye olup olmamasından bağımsız olarak, kendiliğinden hakaret içeren literatür.
Ayrımcı olaylar		<ul style="list-style-type: none"> Suç olarak değerlendirilmeyen her türlü ayrımcı olay

Mevcut rapor Uluslararası Lezbiyen, Gey, Biseksüel, Trans ve Interseks Derneği’nin (ILGA) Avrupa bölgesini teşkil eden ILGA-Avrupa tarafından desteklenen **Homofobik ve transfobik şiddetin raporlamasını artırın** projesinin bir çıktısıdır. Projenin hedefi Avrupadaki lezbiyen, gey, biseksüel, trans veya interseks (LGBTİ) sivil toplum örgütlerinin, homofobik veya transfobik nefret suçlarını ve vakalarını daha kalıcı ve sürekli şekilde izleyip rapor etmelerini sağlayacak becerilerini güçlendirmektir.

ILGA-Avrupa 2012’de bu çalışmayı hazırlamak için uyumlaştırılmış bir veri toplama metodolojisi geliştirdi. Metodoloji; uluslararası standartlar ile Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın (AGİT) Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Ofisi (ODIHR) tarafından hazırlanmış Nefret Suçları Yıllık Raporu¹⁰ göz önünde bulundurularak Avrupa çapında yapılan sunumların değerlendirilmesi

10 <http://www.osce.org/odihr/108395>

ve ILGA-Avrupa’nın katıldığı **Gerçeklerle Yüzleşmek! Nefret suçlarını görünür kılmak** projesi¹¹ gibi geçmiş deneyimlerle elde edilen uzmanlıklar üzerinden yapılandırıldı.

Homofobik veya transfobik şiddetin raporlanması artırılması etkinliği 2013’te başladı. ILGA-Avrupa Belgeleme ve Savunuculuk Fonu, Hollanda Hükümeti’nin de desteğiyle Bosna Hersek, Yunanistan, İrlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Moldova, Polonya, Portekiz, İspanya, Türkiye ve Ukrayna’daki 12 ulusal ve yerel sivil toplum örgütüne özel kaynaklar sundu. Bu sivil toplum örgütleri daha önce ILGA-Avrupa tarafından geliştirilmiş olan metodoloji üzerine eğitime tabi tutuldular ve karşılaştırılabilir veriler üretebilmek adına bu yöntemi uygulamayı taahhüt ettiler.

Veri toplama ve yayınlama etkinliklerinin, mevcut projenin kapasite geliştirme yönünün de desteğiyle, gelecekte daha profesyonel ve sürdürülebilir temeller üzerinden geliştirilmesi bekleniyor. ILGA-Avrupa’nın metodolojisi, bu pilot girişimin ardından daha fazla sayıda LGBTİ sivil toplum örgütünün kullanımına sunulabilecek.

11 <http://www.ceji.org/facingfacts>

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 29/12
Demirtepe/Kızılay/ANKARA
Tel: +90 (312) 230 03 50
Faks: +90 (312) 230 62 77
e-posta: bilgi@kaosgldernegi.org
www.kaosgldernegi.org